

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Generella redovisningsprinciper

Postens bokslut har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Redovisningsrådets rekommendationer.

De från den 1 januari 2003 nya och reviderade rekommendationerna från Redovisningsrådet har för Posten inte inneburit ändrade redovisningsprinciper utan har endast påverkat vilka tilläggsupplysningar som lämnas.

I den mån anpassning som innebär ändrad redovisningsprincip görs, räknas jämförelseårets värden om så att de motsvarar vad som skulle ha redovisats om den nya principen alltid tillämpats.

Ändrade redovisningsprinciper

Redovisningen hos moderbolaget Posten AB (publ) har anpassats till Redovisningsrådets rekommendation (RR) 16, Avsättningar. Detta innebär att reserver för den förpliktelse Posten AB (publ) har att driva kassaverksamheten, samt enstaka övriga reserver, har tagits in i räkenskaper för Posten AB (publ). Jämförelsetalen har räknats om genom att ingående värden för år 2002 av avsättningar och uppskjuten skattefordran har beräknats, vilket har påverkat eget kapital. Därefter har förändringar av nämnda reserver under 2002 redovisats som om de redan 2002 hade ingått i räkenskaper för Posten AB (publ). Koncernbidrag till Svensk Kassaservice AB klassificeras som förlusttäckning och redovisas därför som kapitaltillskott.

Viss omklassificering har gjorts i kassaflödesanalyser och jämförelseåret har därför räknats om. Se vidare under punkten Kassaflödesanalyser.

Värderingsprinciper

Tillgångar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Klassificeringar

Anläggningstillgångar, långfristiga skulder och avsättningar består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt enbart av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Eventuell avvikelse från dessa principer ifråga om betalning eller återvinning framgår i förekommande fall i not till berörd balanspost.

Koncernredovisning

Koncernens bokslut omfattar moderbolaget och de företag i vilka Posten AB (publ) per bokslutsdagen direkt eller indirekt innehade

mer än 50 procent av röstetalet, eller på annat sätt hade ett bestämmande inflytande.

I koncernens resultaträkning ingår under året förvärvade företag med intäkter och kostnader avseende tiden efter förvärvet. Dotterbolag som avyttrats under löpande år ingår i koncernens resultaträkning för innehavstiden. De bolag som koncernen omfattar framgår av not 14 till resultat- och balansräkningarna.

De bolag i vilka Posten har bestämmande inflytande rapporterar i enlighet med koncernens redovisningspolicies, vilket säkerställer en i allt väsentligt enhetlig redovisning av koncernens resultat och ställning. De svenska dotterbolagens andel av koncernens omsättning och balansomslutning uppgår till mer än 90 procent, de utländska dotterbolagens till högst 5 procent och joint venturebolagens till högst 3 procent.

Förvärvsmetoden

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv betraktas som en transaktion varigenom moderbolaget och därigenom koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. Tillgångar och skulder, som dotterföretaget har vid förvärvstidpunkten, värderas till anskaffningsvärdet ur koncernens synpunkt. Koncernmässiga anskaffningsvärden fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till aktieförvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för aktierna och dels marknadsvärdet för förvärvade tillgångar och övertagna skulder. Skillnaden mellan anskaffningsvärdet för dotterföretagsaktierna och marknadsvärdet på förvärvade tillgångar och övertagna skulder utgör koncernmässig goodwill, eller negativ goodwill.

Klyvningsmetoden

Joint venture-bolag, där det bestämmande inflytandet utövas gemensamt med övriga joint venture-delägare, redovisas med tillämpning av klyvningsmetoden. Klyvningsmetoden innebär att bolagen redovisas som om de vore dotterbolag med den skillnaden att de endast konsolideras i förhållande till Postens ägarandel, med samma andel av bolagets balansräkning, resultaträkning och övrig redovisningsinformation.

Intressebolagsredovisning

Koncernen tillämpar kapitalandelsmetoden för intresseföretag, i vilka koncernen har lägst 20 procent och mindre än 50 procent av röstandelen eller inflytandet. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet av aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt

forts. not 1

eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Resultat från andelar i intresseföretag" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter finansiella intäkter och kostnader justerat för avskrivningar på förvärvade övervärden. Koncernens andel i intresseföretagens redovisade skatter ingår i koncernens skattekostnader. De bolag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden framgår av not 16.

Omräkning av utländska verksamheter

Joint ventures i utlandet och Postens utländska dotterföretag utgör självständiga utlandsverksamheter, vars resultat- och balansräkningar omräknas med tillämpning av dagskursmetoden.

Dagskursmetoden innebär att samtliga tillgångar, avsättningar och skulder omräknas till balansdagens kurs och att samtliga poster i resultaträkningen omräknas till årets genomsnittskurs. Uppkomna kursdifferenser förs direkt mot eget kapital. Vid avyttring av självständigt bedriven utlandsverksamhet realiserar de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, efter avdrag för eventuell valutasäkring, i koncernens resultaträkning.

Eliminering av interna transaktioner

Koncerninterna fordringar och skulder samt transaktioner mellan företag i koncernen, liksom därmed sammanhängande realiserade vinster, elimineras i sin helhet. Realiserade vinster uppkomna från transaktioner med intresseföretag och joint ventures elimineras till den del koncernen äger andelar i verksamheten. Realiserade vinster uppkomna till följd av transaktioner med intresseföretag elimineras mot "Andelar i intresseföretag". Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, såvida det inte föreligger ett nedskrivningsbehov.

Redovisning av intäkter

Nettoomsättning redovisas exklusive mervärdesskatt, lämnade varurabatter och liknande intäktsreduktioner.

Inom Meddelanden och Logistik redovisas intäkter då fysisk försändelse mottagits för fysisk transport. Intäkter avseende tjänst med elektronisk del, så kallad hybridtjänst, redovisas då den, efter konvertering till fysiskt format, på motsvarande sätt har mottagits för fysisk transport i form av försändelse. Terminalavgifter hänförs till hanteringsperioden, d.v.s. den period då försändelse mottogs från utlandet. Distributionsintäkter redovisas i den period då tjänsten levererats. Intäkter för postboxar periodiseras över kontraktstiden. Försäljning avseende varor redovisas vid leverans i enlighet med försäljningsvillkoren.

Inom Kassaservice redovisas intäkter då betalningsuppdrag mottagits, vilket normalt sammanfaller med dagen för tjänstens utfö-

rande. Statliga stöd för bedrivande av kassaservice redovisas som nettoomsättning linjärt över året.

Övriga rörelseintäkter är t.ex. intäkter från aktiviteter utanför ordinarie verksamhet, som t.ex. hyresintäkter för lokaler, realisationsvinster från försäljning av materiella och immateriella anläggningstillgångar och övriga tjänster. Sådana intäkter redovisas då risker och förmåner förknippade med varan/tjänsten överförs till motparten.

Redovisning av rörelsekostnader

Kostnader för personal hänförs så långt möjligt till den period då arbetet utförts. Förändringar i semester- och löneskulder redovisas löpande, vilket medför att kostnader för personal varierar under året. I perioder med stora semesteruttag kommer därvid personalkostnader regelmässigt att vara lägre än den genomsnittliga periodkostnaden.

Rörelsens övriga kostnader redovisas i den period då varan eller tjänsten levererats, alternativt utnyttjats (avseende t.ex. hyreskostnader).

Finansiella intäkter och kostnader

Ränteintäkter på fordringar och räntekostnader på skulder beräknas med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som gör att nuvärdet av alla framtida in- och utbetalningar under räntebindningstiden blir lika med det redovisade värdet. Emissionskostnader och liknande direkta transaktionskostnader för att uppta lån periodiseras över lånets löptid. Ränteintäkter inkluderar periodiserade belopp av eventuella rabatter, premier och andra skillnader mellan det ursprungliga värdet av fordran och det belopp som erhålles vid förfall. Koncernen aktiverar inte ränta i tillgångars anskaffningsvärden.

I moderbolaget Posten AB (publ) redovisas även intäkter och kostnader avseende koncernbolag som finansiella poster. Detta betyder att utdelningar från dotterbolag, koncernbidrag för förlusttäckning, nedskrivning av aktievärden etc. redovisas som finansiella poster oaktat att dessa bolags rörelseresultat ingår i koncernens rörelseresultat. Upplösningar av reserver avsedda att täcka hela eller delar av koncernbolagens rörelseresultat kommer därvid också att redovisas som finansiella poster.

Redovisning av skatter och koncernbidrag mm

Skatt på årets resultat utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkning utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital, varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

forts. not 1

Aktuell skatt är skatt som beräknas på årets skattepliktiga resultat. Hit hör även justeringar av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Koncernbidrag redovisas efter sin ekonomiska innebörd, d.v.s. vanligen för att minimera koncernens skatt. Eftersom koncernbidraget därför inte utgör vederlag för utförda prestationer, redovisas det direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för dess skatteeffekt. När koncernbidrag har karaktär av förlusttäckning redovisas det som kapitaltillskott, vilket därefter kan komma att skrivas ned. Aktieägartillskott aktiveras i aktier och andelar hos givaren och redovisas direkt mot fritt eget kapital hos mottagaren. Då kapitaltillskott givits uteslutande för att möjliggöra skatteplanering skrivs kapitaltillskottet ned hos givaren mot erhållet koncernbidrag, i eget kapital.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Beloppen beräknas baserat på hur de temporära skillnaderna förväntas bli utjämnade och med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller aviserade per balansdagen. Temporära skillnader beaktas ej i koncernmässig goodwill. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och bundet eget kapital.

Uppskjutna skattefordringar i avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden. Bedömningen av denna sannolikhet görs med utgångspunkt från Postens verksamhetsplaner. Den tidshorisont som används för bedömningen är sex år. Fordringar och skulder värderas sammantaget när en utjämnning är möjlig.

Immateriella anläggningstillgångar

Till immateriella tillgångar hör goodwill, aktiverade utvecklingskostnader, licenser, patent, varumärken och rättigheter.

Goodwill

Koncernmässig goodwill fastställs i den valuta i vilken framtida betalningsflöden från förvärvad verksamhet beräknas uppstå. Detta innebär att omräkningsdifferenser kommer att uppstå i både tillgång och avskrivningar. Koncernens goodwill hänför sig främst till förvärvet 2001 av DPD-verksamheter. Goodwill från detta förvärv är fastställd i SEK, NOK, EUR och DKK.

Goodwill som av Posten klassificeras som strukturell skrivs av under 20 år. Övrig koncernmässig goodwill skrivs av under 10 år.

Aktiverade utvecklingsutgifter

Utgifter för utveckling aktiveras i den mån dessa bedöms komma att ge framtida ekonomiska fördelar. Det redovisade värdet inklu-

derar direkta utgifter för förvärvade tjänster och material samt indirekta utgifter som kan hänföras till tillgången på ett rimligt och konsekvent sätt. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. I balansräkningen redovisade aktiverade utvecklingsutgifter är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

Utvecklingskostnader

Posten definierar utvecklingskostnader som kostnader för framtagande av kommersiellt användbara produkter, vilka kan ingå som ett erbjudande i Postens sortiment. I dessa kostnader ingår kostnader som har direkt samband med det nyutvecklade erbjudandet. Utvecklingskostnader aktiveras när de dels är aktiverbara i enlighet med RR 15 Immateriella tillgångar, dels uppgår, eller beräknas komma att uppgå, till väsentliga belopp för ett projekt som helhet. Utvecklingsutgifter hanteras som projekt, i övrigt kostnadsförs sådana utgifter som normala rörelsekostnader.

Utveckling av immateriella tillgångar

Andra utvecklingsarbeten, t.ex. avseende väsentliga affärssystem, aktiveras när de uppgår, eller beräknas komma att uppgå, till väsentliga belopp för ett projekt som helhet, i övrigt kostnadsförs sådana utgifter.

Väsentliga belopp

Beloppet för väsentliga belopp har i detta sammanhang för Posten-koncernen fastställts till 25 MSEK för ett projekt som helhet.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar består av förvärvade varumärken och liknande rättigheter, vilka redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivning görs linjärt över löptiden för rättigheten, vanligen över fem år. Utgifter för internt genererade varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad då de uppkommer.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för en immateriell tillgång läggs till anskaffningsvärdet endast om de ökar de framtida ekonomiska fördelarna som överstiger den ursprungliga bedömningen och utgifterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet är det värde till vilket anläggningstillgången förvärvats enligt faktura eller avtal. Större anskaffningar med avtal i utländsk valuta, till exempel anskaffning av sorteringsmaskiner, kan pågå under flera år varvid betalningar erlägges i rater före slutlig leverans av tillgången. När

forts. not 1

köpeskillingen vid sådana förvärv har säkrats, redovisas anskaffningsvärdet omräknad till den säkrade valutakursen.

Reparation och underhåll kostnadsförs löpande. Tillkommande utgifter aktiveras endast om de genererar ekonomiska fördelar, till exempel genom ökad prestanda, jämfört med ursprunglig investering.

Avskrivningar av anläggningstillgångar

Avskrivningar enligt plan har baserats på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärden och beräknad nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas:

Postbehandlingsutrustning	5–10 år
Fordon och övrig transportutrustning	4–7 år
Datautrustning	4–7 år
Strategiska affärssystem	8 år
Kontorsinventarier	5 år
Kommunikationsbyggnader	33 år
Bostads- och industribyggnader	20–67 år
Aktiverade utvecklingsarbeten	5 år
Strukturell koncerngoodwill	20 år
Övriga immateriella tillgångar och goodwill	5–10 år

Bedömning av nedskrivningsbehov enligt RR 17 Nedskrivningar

De redovisade värdena för koncernens tillgångar kontrolleras vid varje balansdag för att utvärdera om det finns indikationer på nedskrivningsbehov. Om sådana indikationer finns, värderas enskilda eller naturligt sammanhängande tillgångars återvinningsvärde som det högsta av nettoförsäljningsvärde och nyttjandevärde. Beräkning av nyttjandevärdet baseras på Postens bedömningar av framtida betalningsflöden. Bedömningarna görs med utgångspunkt från koncernens verksamhetsplaner, som kompletteras med annan relevant information, vilken används för att öka säkerheten i bedömningarna.

Under 2003 har immateriella anläggningstillgångars återvinningsvärde prövats och vissa innehav i dotterbolag och joint ventures, samt vissa enstaka materiella anläggningstillgångar. Prövningen indikerade ett nedskrivningsbehov avseende vissa tillgångar och nedskrivningar av dessa har därefter gjorts.

Leasing

Leasing klassificeras i koncernredovisningen antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. Om så ej är fallet är det fråga om operationell leasing. Operationell leasing innebär att leasingavgiften kostnadsförs över löptiden med utgångspunkt från nyttjandet, vilket kan skilja sig åt från vad som de facto erlagts om leasingavgift under året.

Koncernens finansiella leasingavtal har ej bedömts vara av väsentlig betydelse och samtliga förekommande leasingavtal redovisas därför som operationella leasingavtal.

Varulager

Varulagret har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet, enligt den s.k. FIFU-metoden (först-in-först-ut), och nettoförsäljningsvärdet.

Fordringar och skulder i rörelsen

Valutaterminer, som används för att valutasäkra kundfordringar och leverantörsskulder i utländsk valuta, värderas utifrån balansdagens kurs. Valutakursdifferenser, både realiserade och orealiserade, redovisas i rörelseresultatet.

Finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder i SEK värderas till anskaffningsvärde inklusive eventuell upplupen ränta. Fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs. Valutaterminer, som används för att valutasäkra finansiella fordringar och skulder i utländsk valuta, värderas utifrån balansdagens kurs. Valutakursdifferenser, både realiserade och orealiserade, redovisas bland finansiella poster.

Placeringar i räntebärande instrument understiger normalt 90 dagar och redovisas som likvida medel i kassaflödesanalysen, men som kortfristiga placeringar i balansräkningen.

Ersättningar till anställda

Huvuddelen av koncernens pensionsåtaganden är s.k. förmånsbaserade pensioner. Koncernen tillämpar FARs rekommendation nr 4, Redovisning av pensionsskuld och pensionskostnad.

Endast en ringa del av utfästelserna avser den utländska delen av koncernen. Kostnader och avsättningar för de utländska dotterbolagens pensioner tas in i koncernredovisningen enligt redovisningsprinciperna i respektive land, utan justering för eventuella skillnader i redovisningsprinciper.

Kapitalvärdet för pensionsåtaganden i Sverige beräknas med tillämpning av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2001:13). De av Finansinspektionen fastställda grunderna innehåller bland annat ett förräntningsantagande om 3 procent per år för indexerade pensioner och 3,5 procent per år för icke-indexerade pensioner. Nyintjänande av pensionsrätt inom den svenska delen av koncernen sker huvudsakligen enligt den s.k. ITP-P planen, vilken är en särskild ITP-plan för Posten.

I not till balansposten lämnas upplysning om hur stor del av avsättningarna som omfattas av tryggandelagen.

Åtaganden för vilka avsättningar ej gjorts redovisas bland ansvarsförbindelser.

forts. not 1

Arbetet med att räkna om pensionsskulder enligt RR 29 Ersättningsningar till anställda pågår, men har när årsredovisningen avlämnas ej slutförts, varför upplysning inte kan lämnas om effekten av övergång till redovisning enligt RR 29.

Övriga avsättningar

Avsättning görs för åtaganden som är resultatet av en inträffad händelse, och för bindande förlustkontrakt, där det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet. Avsättningens belopp beräknas med utnyttjande av all information som är tillgänglig vid bokslutstillfället. Sådan information kan till exempel utgöras av affärsplaner och information om arbetsmarknadsläge.

Avsättning för omstruktureringsåtgärder görs när en tillräckligt detaljerad plan finns och är kommunicerad så att välgrundade förväntningar skapats hos andra parter, som kommer att bli berörda av åtgärderna, eller deras ombud.

Definitioner

Posten använder begreppet Avsättningar både i balansräkningen och i resultaträkningen.

Avsättningar i balansräkningen avser förpliktelser där det råder ovisshet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek.

Avsättningar i resultaträkningen omfattar dels avsättningar och dels återföringar. Med avsättning avser Posten ny avsättning eller ökning av befintlig avsättning. Med återföring avser Posten minskning av befintlig avsättning utan underliggande kostnad (ny bedömning). Med upplösning avses minskning av avsättning för att täcka sådan utgift för vilken avsättning har gjorts. Förändringar av avsättningar avseende antastbara pensioner och arbetsskador redovisas alltid som "Upplösningar".

Lån

Lån redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande det verkliga värdet av vad som erhållits. Transaktionskostnaderna periodiseras över lånets löptid. Lånen redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden varvid värdet justeras genom att eventuella rabatter, premier och kostnader i samband med att lånet togs upp periodiseras över lånets löptid.

Valutaterminer

För att minimera koncernens riskexponering används derivatinstrument i form av valutaterminskontrakt. Dessa används främst för att säkra valutaexponering i lån och placeringar. Därutöver säkras i viss utsträckning leverantörs- och kundflöden. Se även not 28.

Investeringar i form av eget kapital i utländska dotterbolag säkras ej, däremot säkras lån till koncernbolag om de givits i utländsk valuta.

Ansvarsförbindelser

En ansvarsförbindelse redovisas inom linjen när det finns ett möjligt åtagande, som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet, eller att åtagandets storlek inte kan beräknas med tillräcklig noggrannhet.

Segment

Information om segmentsredovisningen återfinns i not 2.

Kassaflödesanalyser

Redovisningsrådets rekommendation RR 7 Redovisning av kassaflöden tillämpas vid upprättandet av koncernens och moderbolagets kassaflödesanalyser.

Likvida medel

I kassaflödesanalyserna har medel för annans räkning i kassaverksamheten ej betraktats som likvida medel. Dessa medel är redovisningsmedel för externa kunders räkning, som Posten endast transfererar vidare och de är därmed ej tillgängliga för betalningar avseende Postens egen verksamhet.

Medel för annans räkning förändras helt oberoende av rörelseresultat, investeringar och andra betalningsflöden i verksamheten.

Ändrad klassificering av betalningar avseende pensioner

Betalningar avseende pensioner har klassificerats om, från kassaflöde från finansieringsverksamheten till kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet.

Omklassificeringen ökar jämförbarheten med bolag med avgiftsbaserad pensionslösning. Genom omklassificeringen har finansieringsverksamheten renodlats till att endast omfatta låneverksamhet och transaktioner med ägaren.

Förändringen innebär en ändrad redovisningsprincip, varför jämförelseårets kassaflödesanalyser har räknats om i enlighet med samma princip.

Anpassning till IFRS

Från och med den 1 januari 2005 ska Posten i sin koncernredovisning tillämpa International Financial Reporting Standards (IFRS). Den interna rapporteringen under 2004 kommer att göras parallellt enligt både nuvarande regler och IFRS.

Not 2 Rörelsegränar och geografiska områden

Indelningen i rörelsegränar grundar sig på Postens uppdrag att tillhandahålla en samhällsomfattande brev- och pakettjänst samt kassaservice.

Rörelsegränar	Meddelanden och logistik		Kassaservice		Koncern- gemensamt		Eliminering		Postenkonserten totalt	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Intäkter och resultat, MSEK										
Extern nettoomsättning	22 979	22 048	1 139	1 181	1	3				
Ersättning från staten			400	400						
Intern nettoomsättning	326	463	52		38	42	-416	-505		
Summa nettoomsättning	23 305	22 511	1 591	1 581	39	45	-416	-505	24 519	23 632
Övriga rörelseintäkter, externt	116	123	6	7	0	0			122	130
Övriga rörelseintäkter, internt	476	113	53		13	3	-542	-116		
Summa rörelseintäkter	23 897	22 747	1 650	1 588	52	48	-958	-621	24 641	23 762
Resultat per rörelsegrän före förändringar i avsättningar nedan	1 088	2	-136	-260	-827	-705				
Upplösning av avsättningar motsvarande resultatutfall i Kassaservice			136	260						
Övriga förändringar i fördelade avsättningar	-183									
Rörelseresultat per rörelsegrän	905	2			-827	-705			78	-703
Tillika "Operativt rörelseresultat" förutom för Kassaservice ¹⁾										
Ofördelade avsättningar/återföringar									-356	732
Rörelseresultat									-278	29
Finansiella poster										
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar									4	-3
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter									104	197
Räntekostnader och liknande resultatposter									-78	-223
Avsättningar									-5	69
Resultat efter finansiella poster									-253	69
Skatt på årets resultat									20	-865
Minoritetens andel i årets resultat									-5	8
Årets resultat									-238	-788

1) Kassaservice operativa resultat utgörs av "Resultat per rörelsegrän före förändringar i avsättningar nedan".

Inom koncernen tillämpas självkostnadsprinciper för interna köp förutom för de tjänster som ingår i Postens tjänsteutbud. För dessa tillämpas marknadsmässiga priser.

Övriga upplysningar, MSEK	Meddelanden och logistik		Kassaservice		Koncern- gemensamt		Eliminering		Postenkonserten totalt	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Tillgångar	7 707	8 555	1 430	1 506	564	253			9 701	10 314
Ofördelade tillgångar									2 961	3 549
Summa tillgångar									12 662	13 863
Skulder	4 450	4 933	1 359	985	214	240			6 023	6 158
Ofördelade skulder									4 311	5 106
Summa skulder									10 334	11 264
Investeringar	529	1 393	81	115	309	232			919	1 740
Avskrivningar	984	936	63	42	23	2			1 070	980

forts. not 2

Geografiska områden

Geografiskt är Sverige Postens huvudmarknad men genom dotterbolag och samarbete med andra aktörer har företaget en god position i Norden och möjlighet att lämna service i hela Europa och större delen av världen.

MSEK	Försäljning per marknad		Tillgångar		Investeringar	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Sverige	21 933	20 965	11 649	13 003	869	1 705
Övriga Norden och Östersjöområdet	1 930	2 083	706	582	43	34
Övriga länder	778	714	307	278	7	1
Summa	24 641	23 762	12 662	13 863	919	1 740

Not 3 Personalkostnader

Medeltal anställda, land	Koncernen			
	2003		2002	
	kvinnor	män	kvinnor	män
Sverige	15 505	20 502	17 361	20 535
Australien	2	3	1	1
Belgien	40	38	28	26
Danmark	42	104	83	34
Estland	34	39	32	30
Filippinerna	2	2	1	1
Finland	15	18	13	18
Holland	5	5	4	4
Island			0	1
Lettland	31	35	21	34
Litauen	52	88	47	83
Norge	86	312	93	302
Polen	224	221	207	202
Ryssland	111	304	89	251
Singapore	1	3	1	2
Storbritannien	9	17	10	12
USA	35	20	17	10
Medelantal anställda	16 194	21 711	18 008	21 546
Totalt medelantal anställda		37 905		39 554

Moderbolaget har 3 (2) anställda i Sverige, samtliga män.

Not 3 Styrelseledamöter, VD samt övriga ledande befattningshavare

Fördelning män och kvinnor i rörelsedrivande bolag, land	Styrelseledamöter 2003		VDar samt övriga ledande befattningshavare 2003	
	kvinnor	män	kvinnor	män
Sverige	30	91	3	19
Australien		3		1
Danmark		14		4
Estland		7		2
Finland		6		2
Holland		12		2
Lettland		6	1	1
Litauen		8		2
Luxemburg		4		1
Norge		10		
Polen	2	4		4
Ryssland		6		1
Singapore		3		1
Storbritannien		3	1	
Tyskland				1
USA		3		1
Fördelning kvinnor och män	32	180	5	42
Totalt ledande befattningshavare		212		47

Personalkostnader, MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Löner och andra ersättningar	8 566	8 839	7	13
Sociala kostnader (Varav pensionkostnader)	3 908 (862)	3 717 (816)	9 (7)	9 (4)
Övriga personalkostnader	347	409	1	0
Summa	12 821	12 965	17	22

Av koncernens pensionskostnader avser 24 (30) MSEK nuvarande och tidigare verkställande och vice verkställande direktörer, varav 4 (4) MSEK avser moderbolaget. Koncernens utestående förpliktelser för dessa uppgår till 120 (96) MSEK, varav 30 (26) MSEK avser moderbolaget.

Löner och andra ersättningar, MSEK

Land	Koncernen						Moderbolaget					
	Styrelse VD	2003 (varav bonus)	Övriga anställda	Styrelse VD	2002 (varav bonus)	Övriga anställda	Styrelse VD	2003 (varav bonus)	Övriga anställda	Styrelse VD	2002 (varav bonus)	Övriga anställda
Sverige	26	(0,5)	8 219	34	(2,2)	8 439	6	(0,3)	1	13	(1)	1
Australien			2			1						
Belgien				1		15						
Danmark	1	(0,1)	54			41						
Estland	2	(0,1)	6	1		5						
Filippinerna						1						
Finland	1		9			9						
Holland	2		2			3						
Lettland	2		3	1		5						
Litauen	1	(0,1)	9	2	(0,1)	16						
Norge	1		160	2		197						
Polen	4		37	3	(0,1)	30						
Ryssland				1		18						
Singapore	1	(0,1)	1	1	(0,2)	1						
Storbritannien	1		10	1		5						
USA	3	(0,4)	9	1		5						
Summa	45	(1,3)	8 521	48	(2,6)	8 791	6	(0,3)	1	13	(1)	1

forts. not 3

Ersättning till ledande befattningshavare, MSEK	Grundlön	Pensionspremier	Övriga förmåner	Summa
Erik Olsson, VD och koncernchef, fr.o.m. 1 maj 2003	3,1	1,5	0,1	4,7
Börge Österholm, VD, t.o.m. 30 april 2003	0,3			0,3
Elisabeth Ström, vVD och ställföreträdande koncernchef, Division Marknad och Försäljning, fr.o.m. 1 oktober 2003	0,9			0,9
Göran Sällqvist, vVD, Division Produktion och Logistik, fr.o.m. 1 november 2003	0,4			0,4
Ingmar Persson, vVD, Personal	2,0	1,2	0,1	3,3
Bo Friberg, CFO, Ekonomi och Finans	2,2	1,5	0,1	3,8
Inger Holmström, Informationsdirektör, Information	1,3	0,9		2,2
Summa	10,2	5,1	0,3	15,6

Ledande befattningshavares förmåner

Med ledande befattningshavare avses

- koncernchefen, VD
- koncernledningsgruppen, 6 (18) personer inkl. koncernchefen.

Lönesättningen för anställda i Posten ska vara marknadsmässig. För koncernchefen beslutas lönen av styrelsens ordförande efter godkännande av kompensationskommittén. Kompensationskommittén behandlar också principer för övriga koncernledningsgruppens villkor. Kompensationskommitténs uppgift är, dels att bereda principer och policyer för bonus, pensioner och andra eventuella villkor för VD, dels att fastställa sådana principer och policyer för koncernledningen utöver VD samt att fastställa principer för bestämmande av styrelsearvoden för externa ledamöter i koncernens dotterbolag.

Fr.o.m. 2003 har ledamöter i koncernledningen inte någon rörlig lönedel. I den nuvarande koncernledningen hade tidigare tre personer rörliga lönedelar. Den rörliga lönedelen förhandlades bort i anslutning till 2003-års löneöversyn.

Kompensationskommittén har tagit fram en pensionsplan för ledande befattningshavare, vilken får tillämpas efter beslut av koncernchefen och med viss restriktivitet. Planen innebär att utöver Postens pensionsplan (ITP-P) sker avsättningar även till en premiebestämd pensionslösning.

Samtliga i koncernledningen har en uppsägningstid om tolv månader från arbetsgivarens sida och sex månader vid egen uppsägning. Om uppsägning sker på arbetsgivarens initiativ utges en avgångsersättning motsvarande värdet av månadslön och bilförmån under högst tolv månader. Från uppsägningslön och avgångsersättning avräknas inkomst som erhållits från ny anställning eller egen verksamhet.

Ny styrelseordförande utsågs den 25 april 2003. För uppdraget har under 2003 arvode utbetalats med 0,2 MSEK. Tidigare ordförande har under 2003 erhållit arvode med 0,1 MSEK. Motsvarande arvoden 2002 uppgick till 0,2 MSEK. Totalt har arvoden till koncernstyrelsen utbetalats med 1,2 (1,1) MSEK. Enligt bolagsstämma har 2003 års arvode till kompensations- och revisionskommitté beslutats till 0,2 MSEK.

Nuvarande VD utnämndes den 1 maj 2003. Under tiden maj-december 2003 har lön utbetalats med 3,1 MSEK.

Ersättning har utgått med 0,3 (0,1) MSEK till tidigare VD, verksam t.o.m. 30 april 2003. Under resterande delen av året har han från tid till annan stått till VD:s förfogande. Rörlig lönedel eller pensionsförmåner har inte utgått. Anställningsavtalet har varit tidsbegränsat och lönen har reducerats med hänsyn till att pension utges på grund av en tidigare anställning som vice VD i koncernen.

För VD fram till 17 november 2002 har utgått ersättning med 1,2 (4,0) MSEK, varav 0,3 (0,5) MSEK avser rörlig del. Vidare har inbetalats 2,1 (2,2) MSEK i pensionspremier. Övriga förmåner har uppgått till 0,1 (0,1) MSEK.

För VD gäller Postens pensionsplan för ledande befattningshavare.

För nuvarande VD uppgår kostnaden till 18 procent av den pensionsgrundande ersättningen för lönedelar upp till 20 inkomstbasbelopp, 36 procent av lönedelar mellan 20 och 30 inkomstbasbelopp och 50 procent av lönedelar över 30 inkomstbasbelopp. En premie om 1,3 MSEK har inbetalats på kapitalförsäkring vars värde 1,3 MSEK motsvarar pensionsförpliktelsen i denna del. Därutöver finns pensionsutfästelse till VD på 0,2 MSEK.

För VD och ställföreträdande koncernchefen gäller att sjukpension vid fullständig arbetsoförmåga utges med 80 procent av den pensionsmedförande lönen. För övriga ledamöter i koncernledningen utges 60 procent av den pensionsmedförande lönen.

forts. not 3

Koncernledningen exkl. VD bestod i december 2003 av 5 (17) personer. Sittande och avgående koncernledning har under 2003 erhållit lön med sammanlagt 25,6 (23,8) MSEK. Till den avgående koncernledningen har under mandatperioden utgått ersättning med 18,8 MSEK, övriga förmåner summerar till 0,7 MSEK. Vidare har pensionspremier inbetalats med 15,1 MSEK. Totalt har avgående koncernledning erhållit 34,6 MSEK. Anställningsvillkoren fastställdes innan ägarens nuvarande riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare presenterades.

Koncernledningens sammanlagda ersättning kommer att reduceras med anledning av att antalet ledamöter minskat.

Samtliga ledamöter i koncernledningen har pensionsålder 60 år enligt Postens pensionsplan för ledande befattningshavare. För avgående koncernledning har 6 ledamöter pensionsålder 60 år, för övriga avgående ledamöter baseras pensionen på ITP-P eller motsvarande villkor.

Not 4 Externa kostnader

Inköp

Av moderbolagets inköp gjordes 7 (20) procent från dotterföretag.

Arvode och kostnadsersättning revisorer, MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
KPMG				
Revision	8,6	8,0	3,9	2,2
Andra uppdrag	4,0	6,2	1,0	1,0
Summa KPMG	12,6	14,2	4,9	3,2
RRV				
Revision	0,6	0,3	0,2	0,2
Summa RRV	0,6	0,3	0,2	0,2
Revision, övriga	0,2	0,6		

Not 5 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Varumärken och liknande rättigheter	-12	-5	-1	
Goodwill	-59	-63	-9	-10
Färdigställda utvecklingsarbeten	-74	-41		
Maskiner och inventarier	-914	-855	0	0
Byggnader och mark	-11	-16		
Summa avskrivningar	-1 070	-980	-10	-10
Nedskrivningar	-6	-4		
Summa	-1 076	-984	-10	-10

Not 6 Övriga avsättningar

	Ingående balans	Årets förändringar över resultaträkningen			Utgående balans
		Avsättningar och återföringar	Ökning av diskonterade belopp	Upplösningar	
Koncernen, MSEK					
År 2003					
Avsättningar avseende kassaverksamheten					
Framtida förluster	803	-51	24	-172	604
Avvecklingar	1 256	-5	32	-267	1 016
<i>Varav: personalavveckling</i>	1 069	-5	32	-222	875
<i>övriga avvecklingar</i>	187	0		-46	141
Avsättningar avseende omstruktureringåtgärder	199	514		-245	468
<i>Varav: personalavveckling</i>	197	452		-245	404
<i>övriga avvecklingar</i>	2	62			64
Avsättningar avseende antastbara pensioner	1 157			-24	1 133
Övriga avsättningar	337	30		-65	302
<i>Varav: arbetsskador</i>	139			-11	128
<i>övriga koncernreserver</i>	181	30		-54	157
<i>övriga avsättningar</i>	17				17
Totaler för 2003	3 752	488	56	-773	3 523
År 2002					
Avsättningar avseende kassaverksamheten					
Framtida förluster	2 093	-1 139	64	-215	803
Avvecklingar	1 607	-41	36	-346	1 256
<i>Varav: personalavveckling</i>	1 291	21	36	-279	1 069
<i>övriga avvecklingar</i>	316	-62		-67	187
Avsättningar avseende omstruktureringåtgärder	168	180		-149	199
<i>Varav: personalavveckling</i>	123	179		-105	197
<i>övriga avvecklingar</i>	45	1		-44	2
Avsättningar avseende antastbara pensioner	1 111			46	1 157
Övriga avsättningar	270	99		-32	337
<i>Varav: arbetsskador</i>	152			-13	139
<i>övriga koncernreserver</i>	107	99		-25	181
<i>övriga avsättningar</i>	11			6	17
Totaler för 2002	5 249	-901	100	-696	3 752
Totaler för fördelade respektive ofördelade avsättningar					
År 2003					
Fördelade till Meddelanden och Logistik	0	183	0	-5	178
Fördelade till Kassaservice	803	-51	24	-172	604
Ofördelade	2 949	356	32	-596	2 741
Totaler för 2003	3 752	488	56	-773	3 523
År 2002					
Fördelade till Meddelanden och Logistik	0	0	0	0	0
Fördelade till Kassaservice	0	0	0	0	0
Ofördelade	5 249	-901	100	-696	3 752
Totaler för 2002	5 249	-901	100	-696	3 752

forts. not 6

Effekter i Koncernens resultaträkningar, orsakade av förändringar i avsättningar	2003			2002		
	Avsättningar i resultat- räkningen	Förändring mot övriga resultatposter	Summa förändr. i avsättningar	Avsättningar i resultat- räkningen	Förändring mot övriga resultatposter	Summa förändr. i avsättningar
Rörelsens intäkter	0	0	0	0	0	0
Rörelsens kostnader	-539	737	198	732	670	1 402
<i>Varav mot personalkostnader</i>	0	570	570	0	459	459
Finansiella poster	-5	36	31	69	26	95
Skatter	0	0	0	0	0	0
Minoriteten	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	-544	773	229	801	696	1 497

**Förväntade betalningar för avsättningar,
exklusive avsättningar för antastbara pensioner**

	1 år	2 år	3 år	>3år	
Kassaverksamheten		-409	-225	-235	-751
Omstruktureringar		-260	-65	-140	-3
Övriga avsättningar		-61	-20	-20	-201

	Ingående balans	Årets förändringar över resultaträkningen			Utgående balans
		Avsättningar och återföringar	Ökning av diskonterade belopp	Upplösningar	

Moderbolaget, MSEK

År 2003

Avsättningar avseende kassaverksamheten

Framtida förluster	803	-51	24	-172	604
Övriga avsättningar	84	10	0	-17	77
Totaler för 2003	887	-41	24	-189	681

År 2002

Avsättningar avseende kassaverksamheten

Framtida förluster	2 093	-1 139	64	-215	803
Övriga avsättningar	0	84	0	0	84
Totaler för 2002	2 093	-1 055	64	-215	887

Avsättningar i Posten AB (publ) (moderbolaget)

Avsättning för förluster i Kassaservice samt avsättning för övriga åtaganden som ska hänföras till Posten AB (publ), redovisas från och med 2003 års bokslut i Posten AB (publ). Förändringen innebär en ändring av redovisningsprincip, varför jämförelseåret har räknats om. Som ingående balans för 2002 redovisas avsättning för förluster i Kassaservice med 2093 MSEK. Förändringar i denna reserv ska redovisas som finansiell post i moderbolagets räkenskaper, medan samma förändring i huvudsak ska redovisas som rörelsekostnad i koncernens räkenskaper. Övriga avsättningar avser i huvudsak en garantiförpliktelse.

Fördelade respektive ofördelade avsättningar

De avsättningar som inte är direkt hänförliga till en specifik rörelsegren redovisas under ofördelade avsättningar, då det vid avsättningstillfället inte var/är helt känt i vilken utsträckning respektive rörelsegren kommer att bli berörd. När de faktiska kostnaderna faller ut i de olika rörelsegrenarna fördelas dock upplösningarna till dessa.

Avsättningar har kunnat fördelas först år 2003. Fördelade avsättningar består vid utgången av 2003 av förlustreserv avseende Kassaservice, av omstruktureringareserver som är direkt hänförliga till Meddelanden och Logistik samt av avsättningar för andra åtaganden i Meddelanden och Logistik.

Diskonteringsprinciper

Avsättningar där betalningstiden sträcker sig över flera år, diskonteras till nuvärde. Diskonterings effekter som ingår i årets förändringar presenteras separat när de uppgår till väsentliga belopp.

Förväntade betalningar för avsättningar

Angivna belopp motsvarar det beräknade utfall som är underlag för beräkning av avsättningarnas storlek, men kan inte anses i sin helhet vara verkliga betalningsflöden, då vissa kostnader inte motsvaras av betalningar. Sådana kostnader är till exempel avskrivningar och utrangeringar och vissa kostnader för personalavvecklingar.

Avsättningar avseende förluster i Kassaservice

Posten har i uppdrag att tillhandahålla grundläggande kassaservice. Detta uppdrag följer av lagen om grundläggande kassaservice och är således bindande för Posten.

För verksamhet i glesbygd, där alternativ saknas, får Posten ersättning från staten. Förlusterna för denna verksamhet uppgår till ca. 400 MSEK per år. Bidraget har prövats av EU-kommissionen, som lämnat svenska statens anmälan utan åtgärd.

Den övriga verksamheten inom Kassaservice medförde år 2003 en förlust om 171,5 MSEK, varav 35,8 MSEK avser finansiellt resultat. Kassaservice ska vidta åtgärder för att uppnå nollresultat senast från 2005. Posten kommer därför att vidta alla de åtgärder som är nödvändiga för att uppnå detta. Åtgärder kommer fortlöpande att krävas inom flera områden. De främsta områdena för åtgärder kommer att vara antal kontor, prissättning och utbud av tjänster. Reserven för förluster inom kassaverksamheten är baserad på antagandet att nollresultat uppnås i enlighet med beslutet.

Avsättning för avvecklingar inom Kassaservice

Posten gjorde 1999 en avsättning om 2 100 MSEK för kostnader för avvecklingar inom kontorsnätet. Vid utgången av 2003 uppgår reserven till 1 016 MSEK. Beloppet avser kostnader för personalreduceringar samt kostnader för lokaler och anläggningstillgångar som ej kan utnyttjas under avtalstiden, respektive under den planerade ekonomiska livslängden.

Regeringens utredning

Regeringen har tillsatt en utredning om reglering av postverksamhet och om kassaservice och Posten inväntar resultatet av denna utredning för att därefter göra de nya bedömningar som resultatet av utredningen kan föranleda.

Avsättningar avseende omstruktureringåtgärder

Administration

Under 2002 påbörjades omstruktureringar inom Posten, vilka syftar till en effektivare organisation. Åtgärderna avsåg under 2002 en effektivisering av vissa delar av administrationen och omfattade ca. 80 medeltal anställda. Under 2003 har ytterligare åtgärder vidtagits, vilka främst avsett central administration inklusive IT-administration. Åtgärderna 2003 omfattade ca. 460 medeltal anställda.

Produktion

Under 2003 har även beslut fattats om nedläggning av sorterings-terminaler i Norrköping och i Växjö. Ca. 260 medeltal anställda förväntas bli berörda av åtgärderna. Sakkostnader i samband med terminalnedläggningar beräknas uppgå till 60 MSEK.

Avsättning för beräknade antastbara pensioner

Posten skuldför pensionsförpliktelser avseende de s.k. övergångsbestämmelserna (vid byte av Postverkets pensionsavtal), vilka tidigare redovisades som ansvarsförbindelser. Övergångsbestämmelserna avser viss personal, som i sin anställning har rätt att gå i pension vid 60 eller 63 års ålder. En förutsättning är att den anställda uppnått 28 års ålder senast 1 januari 1992 och har kvarstått i samma tjänst i Posten. Nyttjandegraden har under åren 1998-2003 varit i genomsnitt 21 procent. Skuldföring har gjorts med 25 procent av den totala utestående förpliktelsen, plus särskild löneskatt. Bruttobeloppet av åtagandet, exkl. löneskatt, uppgår till 3 648 (3 727) MSEK.

Övriga avsättningar

Under denna rubrik redovisas avsättningar för arbetsskador, övriga koncernreserver samt diverse mindre reserver redovisade av bolag inom Postenkoncernen. De totala årliga förändringarna i dessa avsättningar uppgår normalt ej till väsentliga belopp för Postenkoncernen.

Not 7 Resultat från andelar i koncernföretag

MSEK	Moderbolaget	
	2003	2002
Utdelningar	19	3 691
Realisationsresultat	-10	-9
Upplösning förlustreserv Svensk Kassaservice	171	173
Nedskrivning av dotterbolagsaktier (varav Svensk Kassaservice)	-256 (-206)	-231 (-173)
Summa	-76	3 624

Det redovisade värdet av aktier i dotterbolag har bedömts i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation RR 17 Nedskrivningar, varvid ett nedskrivningsbehov om 50 MSEK har identifierats och nedskrivning har gjorts.

Koncernbidrag till Svensk Kassaservice AB har redovisats som kapitaltillskott då det avser förlusttäckning. Nedskrivning av detta kapitaltillskott har därefter gjorts med 206 MSEK.

Not 8 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Ränteintäkter (varav från koncernföretag)	104	197	222 (-138)	251 (173)
Realisationsresultat			5	
Valutakursdifferenser			2	151
Summa	104	197	229	402

Se vidare not 28: Finansiell riskhantering och finansiella instrument.

Not 9 Räntekostnader och liknande resultatposter

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Räntekostnader (varav från koncernföretag)	-71	-136	-77 (-53)	-150 (-108)
Valutakursdifferenser	1	-87		
Övrig finansiell kostnad	-8			
Summa	-78	-223	-77	-150

Se vidare not 28: Finansiell riskhantering och finansiella instrument.

Not 10 Årets skattekostnad

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
10.1 Aktuell skattekostnad				
Aktuell skatt	-18	-77	-128	-346
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år		0		0
Summa	-18	-77	-128	-346
10.2 Uppskjuten skattekostnad				
Uppskjuten skatt i obeskattade reserver	23	-6		
Uppskjuten skatt i skillnad mellan bokföringsmässigt och skattemässigt värde på maskiner och inventarier	65	66		
Uppskjuten skatt i avsättning för avvecklingar inom kontorsnätet i egen regi	-66	-99		
Uppskjuten skatt i avsättning för framtida förluster avseende kassaservice	-56	-361	-56	-361
Uppskjuten skatt i aktiverade utvecklingskostnader	-46	-66		
Uppskjuten skatt avseende årets skattemässiga förlust	127	333	151	307
Uppskjuten skatt i avsättning för framtida antastbara pensioner	-20	26		3
Uppskjuten skatt avseende omstrukturingsåtgärder	75	9		
Uppskjuten skatt övrigt	46	80	1	23
Värdejustering uppskjuten skattefordran	-110	-770	-58	-149
Summa	38	-788	38	-177
Total redovisad skattekostnad	20	-865	-90	-523

Koncernen	2003		2002	
	%	Belopp	%	Belopp
10.3 Avstämning av effektiv skattesats				
Resultat före skatt		-253		69
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	28	71	28,0	-19
Avskrivning av koncernmässig goodwill	-2,8	-7	18,8	-13
Andra icke avdragsgilla kostnader	-12,6	-32	69,6	-48
Ej skattepliktigt rearesultat vid försäljningen av dotterbolag	3,6	9		
Ej skattepliktiga intäkter	7,5	19	-31,9	22
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-12,6	-32	24,6	-17
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	4,3	11	-55,1	38
Skatt hänförlig till tidigare år	31,6	80	29,0	-20
Effekt av andra skattesatser i utländska bolag	0,4	1	18,8	-13
Övrigt	4,0	10	36,2	-25
Värdejustering uppskjuten skattefordran	-43,5	-110	1 115,9	-770
Summa	7,9	20	1 254,1	-865

Ej aktiverade underskottsavdrag hänförs sig huvudsakligen till verksamhet i utlandet, samt till svenska bolag där koncernbidragsmöjlighet saknas.

forts. not 10

Moderbolaget	2003		2002	
	%	Belopp	%	Belopp
10.4 Avstämning av effektiv skattesats				
Resultat före skatt		69		4 768
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	28,0	-19	28,0	-1 335
Andra icke avdragsgilla kostnader	7,2	-5	0,3	-13
Skatt hänförlig till tidigare år	-82,6	57	-0,1	3
Skattefri utdelning	-7,2	5	-21,6	1 032
Nedskrivning av aktier i koncernbolag	102,9	-71	1,3	-61
Övrigt	-1,4	1	0,0	0
Värdejustering uppskjuten skattefordran	84,1	-58	3,1	-149
Summa		130,9		-90
				11,0
				-523

Moderbolagets jämförelsetal har justerats med anledning av ändrad redovisningsprincip. Resultat före skatt har ökats med 1 033 MSEK, vilket avser nettobeloppet av förändringar i avsättningar som hänförs till år 2002, samt av koncernbidrag till Svensk Kassaservice AB, vilka nu redovisas som kapitaltilskott, som därefter skrivs ned. Ned-

skrivningen medför ingen skatteeffekt, vilket förklarar större delen av effekter av nedskrivning aktier i koncernbolag. Värdet av utgående uppskjuten skattefordran har justerats ned med -58 (-149) MSEK och uppgår därefter till det belopp som beräknats vara det maximala för den svenska delen av koncernen, 519 (481) MSEK.

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
10.5 Skatteposter som redovisats direkt mot eget kapital				
Aktuell skatt i erhållna/lämnade koncernbidrag			128	346
Summa	0	0	128	346

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen, MSEK	Goodwill	Varumärken och liknande rättigheter	Pågående utvecklingsarbeten	Färdigställda utvecklingsarbeten	Totalt
Anskaffningsvärde vid årets början	1 217	54	228	335	1 834
Årets anskaffningar	4		260		264
Köp och försäljning av koncernföretag	13				13
Försäljningar/utrangeringar	-29	-24			-53
Omklassificeringar	0	80	-488	415	7
Omräkningsdifferenser	-55	0		-2	-57
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	1 150	110		748	2 008
Avskrivningar vid årets början	-83	-7		-60	-150
Årets avskrivningar	-59	-12		-74	-145
Försäljningar/utrangeringar		2			2
Omklassificeringar	-5	4			-1
Omräkningsdifferenser	3			0	3
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-144	-13		-134	-291
Nedskrivningar vid årets början	-38			-6	-44
Årets nedskrivningar	-35				-35
Försäljningar/utrangeringar	28				28
Omräkningsdifferenser	9			1	10
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-36			-5	-41
Utgående planmässigt restvärde	970	97		609	1 676

Under året kostnadsförda utvecklingsarbeten uppgår till 16 (8) MSEK.

forts. not 11

Moderbolaget, MSEK	Goodwill	Varumärken och liknande rättigheter	Pågående utvecklings- arbeten	Färdigställda utvecklings- arbeten	Totalt
Anskaffningsvärde vid årets början	194	2			196
Årets anskaffningar					
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	194	2			196
Avskrivningar vid årets början	-10				-10
Årets avskrivningar	-9	-1			-10
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-19	-1			-20
Utgående planmässigt restvärde	175	1			176

Not 12 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen, MSEK	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Pågående ny- anläggningar och förskott	Totalt
Anskaffningsvärde vid årets början	318	8 019	117	8 454
Årets anskaffningar	10	496	149	655
Köp och försäljning av koncernföretag		-3		-3
Försäljningar/utrangeringar	0	-1 032	-24	-1 056
Omklassificeringar	-12	121	-117	-8
Omräkningsdifferenser	-24	-19	0	-43
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	292	7 582	125	7 999
Avskrivningar vid årets början	-32	-4 678		-4 710
Årets avskrivningar	-11	-914		-925
Försäljningar/utrangeringar	0	903		903
Omklassificeringar	6	-4		2
Omräkningsdifferenser	2	9		11
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-35	-4 684		-4 719
Nedskrivningar vid årets början		-2		-2
Årets nedskrivningar		-4		-4
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut		-6		-6
Utgående planmässigt restvärde	257	2 892	125	3 274
Taxeringsvärden (i Sverige)	68			
varav mark	23			

Moderbolaget, MSEK	Byggnader och mark	Maskiner och inventarier	Pågående ny- anläggningar och förskott	Totalt
Anskaffningsvärde vid årets början		7		7
Årets anskaffningar		0		0
Försäljningar/utrangeringar		-5		-5
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut		2		2
Avskrivningar vid årets början		0		0
Årets avskrivningar		0		0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut		0		0
Utgående planmässigt restvärde		2		2

Not 13 Leasade maskiner och inventarier, lokalhyror

De i koncernen förekommande finansiella leasingavtalen har inte bedömts vara av väsentlig betydelse och samtliga avtal redovisas därför som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal

Genom leasingavtal disponerade koncernen maskiner och inventarier vid årets utgång med ett beräknat anskaffningsvärde av 918

(782) MSEK. Under året erlagda leasingavgifter var för koncernen 1 477 (1 525) MSEK. På balansdagen återstående leasingavgifter med då gällande kurs- och ränteläge var för koncernen 6 801 MSEK. Leasingavgifterna förfaller till betalning med följande fördelning:

Leasingavgifter per år, MSEK	Maskiner och inventarier	Lokaler
Inom ett år	191	1 014
Mellan ett och fem år	292	2 426
Senare än fem år	11	2 867

Merparten av maskiner och inventarier som disponeras genom leasingavtal finns hos Falcon Air AB och utgörs av Boeing-plan. Falcon Air AB:s leasingkontrakt löper i USD.

Not 14 Andelar i koncernföretag

MSEK	2003	2002
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	3 040	3 022
Inköp	473	152
Omklassificeringar	4	-114
Försäljning	-33	-20
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	3 484	3 040
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-818	-818
Årets nedskrivningar	-256	0
Nedskrivning mot Eget Kapital	-43	
Försäljning	23	
Omklassificering	6	
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	-1 088	-818
Redovisat värde vid årets slut	2 396	2 222

forts. not 14

Specifikation av moderbolagets och koncernens innehav av aktier och andelar i koncernföretag

Aktier ägda direkt och indirekt av moderbolaget Posten AB, MSEK	Organisationsnummer	Säte	Kapitalandel %		Bokfört värde i moderbolaget		
			Direkt	Indirekt	2003-12-31	2002-12-31	
Posten Sverige AB	556451-4148	Stockholm	100		25 000	1 267	1 141
DPD Parcel Holding A/S		Brøndby, Danmark	100		1	254	254
–DPD Holding A/S		Brøndby, Danmark		100	1		
–DPD Danmark A/S		Brøndby, Danmark		100	2		
–DPD Nordic AB	556528-7694	Stockholm		100	3 000		
DPD Finland OY		Helsingfors, Finland	100		250	238	231
Poståkeriet Sverige AB	556453-7404	Stockholm	100		100 500	142	142
Swedgiro AB	556425-2913	Stockholm	100		2 500 000	85	38
–Eesti Maksekeskuse AS		Tallin, Estland		100	2 002		
–A/S Nacionalais Maksajumu Centrs		Riga, Lettland		100	9 300		
–UAB Nacionalinis Atsiskaitymu Centras		Vilnius, Litauen		100	66 000		
Falcon Air AB	556204-3702	Stockholm	100		280 000	67	67
Baltic Logistic System International AB	556203-9221	Stockholm	100		10 000	57	67
–AS Baltic Logistic System Eesti		Tallin, Estland		100	1 500		
–UAB Baltic Logistic System Vilnius		Vilnius, Litauen		100	700		
–SIA Baltic Logistic System- Latvija		Riga, Lettland		100	1 700		
–Masterlink Express Sp.z o.o.		Warszawa, Polen		50	29 302		
–AirCargo Poland Sp.z o.o.		Warszawa, Polen		50	100		
–ZAO Armadillo Business Posilka		Moskva, Ryssland		82,3	139 283		
Svensk Kassaservice AB	556615-7987	Stockholm	100		1 000	50	50
Posten Försäkrings AB	516401-8649	Stockholm	100		50 000	50	50
Posten Treasury AB	556194-3548	Stockholm	100		200 000	28	28
Tidningstjänst AB	556039-7480	Stockholm	100		7 500	19	19
Direct Link Worldwide Ltd		Middlesex, Storbritannien	100		110 000	17	
Posten PIC AB	556340-9985	Stockholm	100		10 000	15	15
Posten Reinsurance S.A		Luxemburg	99		4 950	13	13
Posten Leasing AB	556341-0009	Stockholm	100		5 000	10	10
Länsdepån Gävleborg AB	556514-5306	Gävle	100		90	9	9
Posten Cargo Center AB	556535-0310	Stockholm	100		5 000	7	7
Hultberg Inrikes Transporter AB	556042-3203	Stockholm	100		52 000	6	6
Posten Logistik On Line Center AB	556485-4403	Stockholm	100		5 000	5	5
Posten Express PEX AB	556041-7098	Stockholm	100		17 867	4	4
Unidas AB	556601-9971	Stockholm	100		10 000	3	3
HIT Finland OY		Vantaa, Finland	68,75		11	2	0
Addresspoint International AB	556632-7770	Stockholm	85		8 500	1	17
–Addresspoint AB	556587-5597	Stockholm		85	170		
–Svensk Adressändring AB	556476-3562	Stockholm		85	850		
Direct Link Worldwide Inc		New Jersey, USA	100		100	1	
HIT Danmark AS		Köpenhamn, Danmark	60		300	1	1
Posten Sverige GmbH		Berlin, Tyskland	100		150	1	1
Direct Link Worldwide Pte. Ltd		Singapore	100		700 000	0	
– Direct Link Worldwide Pty. Ltd		Australien		100			
DPD Norge AS		Oslo, Norge	100		10 000	0	0
DPD Sweden AB	556371-8021	Stockholm	100		1 000	0	0
Fastighets AB Penelope	556517-0544	Stockholm	100		1 000	0	0
Fastighets AB Kvasten 8	556482-7508	Stockholm	100		1 000	0	0

forts. not 14

Aktier ägda direkt och indirekt av moderbolaget Posten AB, MSEK	Organisationsnummer	Säte	Kapitalandel %		Antal aktier	Bokfört värde i moderbolaget	
			Direkt	Indirekt		2003-12-31	2002-12-31
Posten HK Internservice AB	556482-7177	Stockholm	100		1 000	0	0
Swedish Post Group BV		Amsterdam, Nederländerna	100		200	0	0
–Starintex Road Cargo N.V.		Gendringen, Nederländerna		100	21 000		
–Gendringen Expeditic BV.		Gendringen, Nederländerna		100	80		
Vilande bolag						44	44
Summa dotterbolag i koncernföretag						2 396	2 222

Aktier ägda direkt av moderbolaget Posten AB i vilande bolag, MSEK	Organisationsnummer	Säte	Kapitalandel %		Antal aktier	Bokfört värde i moderbolaget	
			Direkt	Indirekt		2003-12-31	2002-12-31
Posten Brev AB	556451-4114	Stockholm		100	2 600	15,6	15,6
Posten Utrikes AB	556451-4122	Stockholm		100	2 000	12,0	12,0
Posten Lättgods AB	556451-4106	Stockholm		100	1 500	9,1	9,1
Postbolagen AB	556234-1353	Stockholm		100	25 000	4,3	4,3
Posten Holdings International AB	556528-1804	Stockholm		100	1 000	0,9	0,9
Mailvision AB	556451-1086	Stockholm		100	4 150	0,5	0,5
PostNet AB	556260-9437	Stockholm		100	7 000 000	0,5	0,5
Fromto AB	556206-0706	Stockholm		100	20 000	0,3	0,3
Posten Finansiella Tjänster AB	556451-4130	Stockholm		100	50	0,3	0,3
Falcon Cargo AB	556239-5334	Stockholm		100	10 000	0,1	0,1
Swedish Post Group AB	556630-6014	Stockholm		100	1 000	0,1	0,1
Minpost AB	556553-0663	Stockholm		100	1 000	0,1	0,1
NetMark Holding AB	556586-1464	Stockholm		100	1 000	0,1	0,1
Nord Post Group AB	556623-1790	Stockholm		100	1 000	0,1	0,1
Bonusmail AB	556490-3317	Stockholm		100	1 000	0,1	0,1
Posten Service AB	556252-0485	Stockholm		100	1 000	0,0	0,0
Summa vilande svenska dotterbolag						44,1	44,1

Not 15 Andelar i joint ventures

Andelar i joint ventures konsolideras i koncernredovisningen enligt klyvningsmetoden

MSEK	Moderbolaget	
	2003	2002
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	350	
Inköp	0	13
Omklassificering	-33	
Omklassificering p.g.a. ändrad redovisningsprincip		405
Koncernintern omfördelning av Goodwill		-68
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	317	350
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	-23	
Årets nedskrivningar	0	-23
Omklassificering	23	
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	0	-23
Redovisat värde vid årets slut	317	327

Specifikation av moderbolagets innehav av andelar i joint ventures

Aktier ägda direkt av moderbolaget Posten AB, MSEK	Antal aktier	Bokfört värde % i moderbolaget	
		2003	2002
Tollpost Globe AS, 984 054 564, Oslo, Norge	58 785	50	317
Summa			317

forts. not 15

Sammandrag av ägarandelar av resultat- och balansposter för joint ventures

MSEK	Koncernen	
	2003	2002
Nettoomsättning	928	1 075
Rörelseresultat	25	14
Finansnetto	-9	-14
Skatt	-8	-3
Årets resultat	8	-3
Anläggningstillgångar	79	199
Omsättningstillgångar	113	201
Summa tillgångar	192	400
Eget kapital	-27	56
Avsättningar	4	4
Långfristiga skulder	6	12
Kortfristiga skulder	209	328
Summa eget kapital och skulder	192	400

Därutöver tillkommer goodwill 214 (225) MNOK och avskrivningar -11 (-11) MNOK, omräknat till SEK goodwill 231 (284) MSEK och avskrivningar -13 (-14) MSEK.

Not 16 Andelar i intresseföretag

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	42	492	35	450
Inköp	11	15	11	15
Omklassificeringar	1	-439		-405
Försäljning	-1	-26		-25
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	53	42	46	35
Ackumulerade resultatandelar vid årets början	-38	-73		
Årets resultatandel i intresseföretags resultat	-2	-18		
Omklassificeringar	-9	53		
Ackumulerade resultatandelar vid årets slut	-49	-38		
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början		0	-34	-11
Försäljning/utrangering		0	0	-23
Årets nedskrivningar			-2	
Omklassificering			-9	
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut			-45	-34
Redovisat värde vid årets slut	4	4	1	1

Specifikation av moderbolagets och koncernens innehav av andelar i intresseföretag:

Aktier direkt ägda av moderbolaget Posten AB, MSEK	Antal	%	Bokfört värde i koncernen	Bokfört värde i moderbolaget
Nordic Mail AB, 556105-4411, Stockholm	1 375	50	1	1
HOOC House of Commerce AB, 556597-7450, Stockholm	900	49,9	0	0
Summa			1	1

forts. not 16

Aktier indirekt ägda av moderbolaget Posten AB, MSEK	Antal	%	Bokfört värde i koncernen	Bokfört värde i moderbolaget
ZAO Armadillo, Moskva, Ryssland	8	26,7	3*	6
Övriga, svenska intresseföretag			0	0
Summa			3	6
* Goodwill ingår med 3 MSEK				
Summa direkt och indirekt ägda andelar i intresseföretag			4	

Not 17 Uppskjuten skatt

Koncernen, MSEK	Belopp vid årets utgång 2002	Redovisat över resultat-räkningen	Belopp vid årets utgång 2003
Uppskjuten skatteskuld			
Obeskattade reserver	-42	23	-19
Skillnad mellan bokfört och skattemässigt värde på maskiner och inventarier	-65	65	0
Aktiverade utvecklingskostnader	-124	-46	-170
Kvittning mot fordringar	231		180
Redovisad uppskjuten skatteskuld	0		-9
Uppskjuten skattefordran			
Framtida förluster avseende kassaservice	225	-56	169
Avsättning för avveckling av kontorsnät i egen regi	351	-66	285
Avsättning för omstruktureringsåtgärder	56	75	131
Avsättning för antastbara pensioner	336	-19	317
Övriga avsättningar m.m.	109	45	154
Skattemässiga förlustavdrag	405	127	532
Kvittning mot skulder	-231		-180
Värdejustering uppskjuten skattefordran	-770	-110	-880
Redovisad uppskjuten skattefordran	481	38	528

Fordringar och skulder i Sverige har nettoredovisats med 519 MSEK, medan övriga fordringar och skulder har redovisats med sina bruttobelopp. Fordringar i utlandet har redovisats med 9,3 MSEK och skulder med 9,4 MSEK. Ej redovisade fordringar avseende tidigare års skattemässiga förlustavdrag uppgår till 44 MSEK, vilket i sin helhet avser fordringar i utlandet. Av dessa fordringar förfaller 6 MSEK under 2004, 30 MSEK under 2005–2008 och 8 MSEK efter 2008, eller inte alls. 0,5 MSEK av redovisade skattemässiga förlustavdrag avser fordringar i utlandet.

Uppskjuten skattefordran har nedjusterats med hänsyn till resultatprognoseerna för de närmaste åren. Vid värderingen har hänsyn tagits till resultat under sex år. I den mån resultatprognoseerna förbättras kan värdejusteringen återföras. Temporär skillnad avseende aktier i koncern- och intresseföretag har ej redovisats, då sådana försäljningar p.g.a. ändrade skatteregler i Sverige ej längre har någon skatteeffekt. Försäljningar med skatteeffekt i utlandet är för närvarande inte aktuella.

Moderbolaget, MSEK	Belopp före ändrad redovisnings princip	Effekt av ändrad redovisnings princip	Belopp vid årets ingång 2003	Redovisat över resultat-räkningen	Belopp vid årets utgång 2003
Uppskjuten skattefordran					
Skattemässiga förlustavdrag	379	0	379	151	530
Avsättningar		248	248	-57	191
Övrigt	3	0	3	2	5
Nedskrivningar		-149	-149	-58	-207
	382	99	481	38	519

forts. not 17

Redovisningen av moderbolagets uppskjutna skattefordran har justerats med anledning av ändrad redovisningsprincip, se not 1. Vid omräkning av balansräkningen för jämförelseåret har ingående balans av uppskjuten skattefordran ökat med 586 MSEK. I resultaträkningen för jämförelseåret har därefter tillägg gjorts för upp-

skjutna skattekostnader hänförliga till upplösning av avsättningar med 338 MSEK, samt för nedskrivning av uppskjuten skattefordran med 149 MSEK. Nettoförändring av uppskjuten skattefordran i jämförelseåret uppgår därefter till 99 MSEK.

Not 18 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Upplupna ränteintäkter	23	5	23	4
Upplupna provisionsintäkter				
Upplupna portoavgifter	154	160		
Förutbetalda hyror	206	219		
Övriga poster	370	614	1	7
Summa	753	998	24	11

Not 19 Kortfristiga placeringar

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Kortfristiga placeringar	1 264	1 831	1 208	1 765

De kortfristiga placeringarna utgörs av företagscertifikat, statsskuldväxlar och räntebärande placeringar. Se vidare not 28: Finansiell riskhantering och finansiella instrument.

Not 20 Specifikation av obeskattade reserver

Moderbolaget, MSEK	Ingående balans	Avsättning/ Upplösning	Utgående balans
Periodiseringsfond	49	-49	0

Not 21 Avsättningar till pensioner

Vid beräkning av pensionsutfästelser har Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2001:13 tillämpats.

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Kapitalvärdet för samtliga pensionsutfästelser uppgick vid utgången av året till	10 683	10 164	12	12
<i>Varav tryggt genom medel i Postens Pensionsstiftelse</i>	<i>10 317</i>	<i>9 821</i>		
Tryggt genom konto "Avsatt till pensioner" FPG/SPV-pensioner, m.m.	366	343	12	12

forts. not 21

Postens Pensionsstiftelse

Under 1997 bildades en pensionsstiftelse för tryggande av samtliga pensionsutfästelser intjänade i koncernen t.o.m. 1996. Under 2001 ändrades stiftelsens stadgar, så att stiftelsen kan trygga pensioner oberoende av när de har intjänats.

Hittills tryggar pensionsstiftelsen Posten Sverige AB:s åtaganden. Under löpande år tryggas Posten Sverige AB:s, under året tillkommande åtaganden, genom avsättning i balansräkningen till konto Avsatt till pensioner. I samband med årsskiftena har sedan tryggnad av dessa överförts till pensionsstiftelsen.

Fusionen mellan Posten Sverige AB och Posten Logistik AB registrerades den 28 februari 2003. I samband med den årliga kapitaliseringen till Postens Pensionsstiftelse, överfördes även den del av skulden som avsåg före detta Posten Logistik AB, vilken uppgick till 94 MSEK.

I januari 2003 tillförde Posten Sverige AB 29 MSEK till pensionsstiftelsen avseende 2002. I december tillförde Posten Sverige AB 689 MSEK till pensionsstiftelsen. Totalt tillförde bolaget under 2003 718 (551) MSEK.

Koncernen har under året gjort utbetalningar avseende pensioner som tryggats av Postens Pensionsstiftelse med 539 (527) MSEK.

Gottgörelse från Postens Pensionsstiftelse har under året erhållits med 554 (541) MSEK.

Efter avdrag för gottgörelse, från pensionsstiftelsen till Posten Sverige AB, uppgår marknadsvärdet av nettotillgångarna i Postens Pensionsstiftelse till 11 226 (10 490) MSEK. De marknadsvärderade tillgångarna överstiger utestående förpliktelser som stiftelsen tryggar med 909 (669) MSEK.

Värdesäkringsansvar

Under 2000 inlöstes pensionsförpliktelser som tidigare tryggats av Postens Pensionsstiftelse genom att försäkringar tecknades. Kapitalvärdet av dessa uppgick per den 31 december 2003 till 386 (452) MSEK. Posten har för dessa pensionsförpliktelser kvar värdesäkrings- och bruttosamordningsansvar.

Avsättning för övergångsbestämmelserna

Postens ansvar för de s.k. övergångsbestämmelserna, som avser förpliktelser som är villkorade av att den anställda kvarstår i samma tjänst i Posten, uppgår per den 31 december 2003 till 3 647 (3 727) MSEK.

Skuldföring av detta åtagande har skett med 25 procent plus löneskatt. Skuldfört belopp uppgår till 1 133 (1 157) MSEK och är redovisat under Övriga avsättningar, se vidare not 6.

Ansvarsförbindelser som avser pensioner

Posten har från staten övertagit ett s.k. sistahandsansvar. Detta innebär att tidigare statligt anställd personal, som har haft Posten som sista statliga anställning, kommer få sin statliga tjänstepension från Posten. Denna ansvarsförbindelse uppgår till 281 (283) MSEK.

Under 2003 har vidare träffats individuella överenskommelser om avgång vid lägre pensionsålder än 65 år. Värdet av de tillkommande kostnaderna för personer som avgår 2004 eller senare uppgår till 7 (80) MSEK, varav – (–) MSEK avser moderbolaget.

Som ansvarsförbindelser för ej skuldförda pensionsförpliktelser redovisas således sammanlagt 288 (363) MSEK, varav moderbolaget redovisar – (–).

Moderbolagsborgen

Moderbolaget har tecknat borgen för dotterbolaget Posten Sverige AB:s fullgörande av pensionsåtaganden för dem som tidigare varit anställda i Postverket, och som den 1 mars 1994 uppbar pension, med 2 631 (2 768) MSEK. Motsvarande pensionsutfästelser tryggas av Postens Pensionsstiftelse och är således inte skuldförda i koncernen. Detta borgensåtagande redovisas därför även i koncernen.

Moderbolaget har vidare tecknat borgen för det i Posten Sverige AB övertagna så kallade sistahandsansvaret med 281 (283) MSEK per balansdagen. Härutöver har moderbolaget tecknat borgen för dotterbolag med vissa pensionsutfästelser, som skuldförts och till viss del upptagits som ansvarsförbindelser i dotterbolagen med 3 426 (7 346) MSEK. Moderbolagets totala borgensåtagande uppgår därmed till 6 338 (10 397) MSEK.

Not 22 Räntebärande skulder

Av koncernens räntebärande skulder förfaller 263 (331) MSEK senare än fem år.

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Långfristiga räntebärande skulder				
Obligationer (MTN)	400		400	
Övriga långfristiga skulder	493	541		
Summa	893	541	400	
Kortfristiga räntebärande skulder				
Certifikatprogram		144		144
Övriga kortfristiga skulder	579	877		
Summa	579	1 021		144

Certifikat- och MTN-programmen har en ram om 2 000 MSEK respektive 3 000 MSEK. Dessutom finns kreditavtal om 1 000 MSEK (0 MSEK utnyttjat). Se vidare not 28: Finansiell riskhantering och finansiella instrument.

Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Reserv för sålda ej utnyttjade frimärken	279	320		
Upplupna lönekostnader	294	372	4	8
Semesterlöneskuld	557	580		1
Sociala avgifter	400	405	2	3
Reserveringar för avgångsvederlag		10		
Upplupna räntekostnader	12	15	9	11
Försäkringspremie		70		
Övriga poster	732	501	18	2
Summa	2 274	2 273	33	25

Not 24 Övriga ansvarsförbindelser

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Pensionsförpliktelse som ej skuldförs	288 ¹⁾	363		
Borgensåtagande för pensionsförpliktelse	2 631 ¹⁾	2 768		
Borgensförbindelse avseende dotterföretags pensionsförpliktelser			6 338 ¹⁾	10 397
Garantier	265	360	1 291 ²⁾	1 022
Summa	3 184	3 491	7 629	11 419

1) Se vidare not 21.

2) Per den 31 december 2003 har Posten AB ställt ut kapitaltäckningsgarantier till förmån för dotterbolag till ett belopp av 579 MSEK. Till förmån för Posten Sverige AB har även en obegränsad kapitaltäckningsgaranti utfärdats. Dotterbolagens kapital har täckts upp via koncernbidrag alt. kapitaltillskott i samband med bokslut för 2003. Åtaganden kvarstår dock till dess att bolagsstämman fastställt bolagens årsredovisning för 2003. Garantier till förmån för dotterföretag ingår med – (174) MSEK.

Not 25 Erlagda/Erhållna räntor

I kassaflödet från den löpande verksamheten ingår erhållna respektive erlagda räntor med följande belopp:

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Erhållen ränta	89	224	223	278
Erlagd ränta	-83	-158	-160	-189

Not 26 Köp/Försäljning av koncernföretag och andra enheter

MSEK	Koncernen			
	2003		2002	
	Köp	Försäljning	Köp	Försäljning
Anläggningstillgångar	-25	15	-71	
Fordringar	-53	48	-24	
Likvida medel	-24	15	-7	
Finansiella skulder	12	0	0	
Övriga skulder och avsättningar	78	-89	25	
Realisationsvinst avyttrade koncernföretag	0	11	0	
Erlagd/erhållen köpeskillning	-12	0	-77	
Likvida medel i förvärvade koncernföretag	24		7	
Likvida medel i avyttrade koncernföretag		-15	0	
Nettoeffekt på kassaflödet	12	-15	-70	

Not 27 Likvida medel

Medel för annans räkning avser medel för externa kunders räkning som Posten endast transfererar vidare och ej nyttjar i rörelsen.

Samma belopp har även använts för justering av ökning/minskning av finansiella skulder i kassaflödet. Se även avsnitt under redovisningsprinciper.

MSEK	Koncernen		Moderbolaget	
	2003	2002	2003	2002
Kassa och bank	2 208	2 338	866	697
Kortfristiga placeringar ¹⁾	1 264	1 831	1 208	1 765
Likvida medel enligt balansräkning	3 472	4 169	2 074	2 462
Avgår:				
Medel för annans räkning	-572	-845		
Likvida medel enligt kassaflödesanalys	2 900	3 324	2 074	2 462

1) Placeringar med löptid normalt understigande 90 dagar.

Not 28 Finansiell riskhantering och finansiella instrument

POLICY OCH PRINCIPER FÖR HANTERING AV FINANSIELLA TRANSAKTIONER OCH RISKER

Postens finansiella riskhantering styrs av koncernens finanspolicy som beslutas av Postens styrelse. Finanspolicyen omfattar riktlinjer för likviditetsförvaltning, kapitalförsörjning och finansiell riskhantering. Finansförvaltningen är en centraliserad funktion inom moderbolaget och har till syfte att tillvarata samordningsvinster, minska resultat- och kassaflödesfluktuationer samt sörja för en god

riskhantering. Finanspolicyen tillåter ingen spekulativ handel. Dotterbolagen ansvarar för identifiering, rapportering samt uppföljning av finansiella risker som uppstår i den operativa verksamheten. Med centraliserad betalningstrafik och ett enhetligt affärssystem underlättas identifiering av risker i den operativa verksamheten för de svenska dotterbolagen. Posten verkar i huvudsak på den svenska marknaden varför flöden i utländsk valuta är begränsad.

forts. not 28

REDOVISAT VÄRDE OCH VERKLIGT VÄRDE FÖR RÄNTEBÄRANDE FINANSIELLA INSTRUMENT

Nedanstående tabell visar redovisat och verkligt värde för finansiella instrument fördelat per kategori. Övriga finansiella instrument i balansräkningen, som inte återfinns i tabellen nedan, är i bokföringen redovisade till verkligt värde. För fastställande av verkligt värde har noterade marknadspriser använts. I de enstaka fall då sådana saknas, har värden för likartade instrument använts.

För redovisnings- och värderingsprinciper av finansiella tillgångar och skulder se vidare not 1.

Redovisat och verkligt värde

2003-12-31, MSEK

	Koncernen		Moderbolaget	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar				
Obligationer och andra långfristiga värdepappersinnehav	8	3	5	0
Övriga räntebärande fordringar	7	7	1	1
Räntebärande fordran koncernföretag			1 788	1 788
Kortfristiga placeringar				
Certifikat (bank och företag)	1 163	1 163	1 163	1 163
Statsskuldväxlar	47	47		
Övrig utlåning	54	54	45	44
Summa kortfristiga placeringar	1 264	1 264	1 208	1 207
Kassa och bank				
Egna medel ¹⁾	1 636	1 636	866	866
Medel för annans räkning	572	572		
Summa kassa och bank	2 208	2 208	866	866
Skulder				
Långfristiga räntebärande skulder				
Obligationer (MTN)	400	406	400	406
Skulder till kreditinstitut	493	491		
Övriga skulder	5	5		
Summa långfristiga räntebärande skulder	898	902	400	406
Kortfristiga räntebärande skulder				
Skuld i betalningsförmedlingen	572	572		
Skulder till koncernföretag			377	377
Övriga kortfristiga skulder	10	10		
Summa kortfristiga räntebärande skulder	582	582	377	377
Derivat ²⁾				
Valutaterminer				
I balansräkningen	3	4	6	5
Utanför balansräkningen		-4		

1) Av egna medel i Koncernen är 1 069 MSEK utsatt för kreditrisk. Resterande del utgörs av egen kassa inom betalningsförmedlingen.

2) Merparten av derivaten realiserar inom ett år. Valutaterminer som redovisas i balansräkningen utgör säkring av balansposter. Valutaterminer utanför balansräkningen säkrar poster såsom kontrakterade betalningsflöden i utländsk valuta.

LIKVIDITETSHANTERING

En god betalningsberedskap upprätthålls för att möta såväl störningar i penning- och kapitalmarknaden som oförutsedda behov i verksamheten. Likviditetsöverskott placeras i bank eller i kortfristiga räntebärande instrument med hög likviditet och kreditvärdighet. Placeringar i räntebärande instrument understiger normalt 90 dagar och redovisas som likvida medel. Per den 31 december

2003 uppgick koncernens likvida medel, d.v.s. kortfristiga placeringar och kassa och bank, till 3 472 MSEK. Av dessa utgjordes 1 264 MSEK av finansiella placeringar, vilka hade en genomsnittlig löptid om 62 dagar.

För att ytterligare förstärka betalningsberedskapen finns ett bekräftat kreditlöfte om 1 000 MSEK, som förnyas årligen. Kreditlöftet har inte nyttjats under 2003.

forts. not 28

KAPITALFÖRSÖRJNING

Koncernbolagens placerings- och finansieringsbehov hanteras via koncernkontostrukturer i svenska banker. Utländska dotterbolag, som inte har tillgång till koncernkonton finansieras huvudsakligen genom lån från moderbolaget. Denna utlåning sker i respektive lokal valuta och såväl kapitalbelopp som ränta kurssäkras. Om den lokala valutan är utsatt för stora fluktuationer kan utlåning ske i annan valuta.

Koncernens upplåning sker huvudsakligen i SEK, men förekommer även i utländsk valuta. Per den 31 december 2003 uppgick koncernens räntebärande skulder till 1 480 MSEK, varav 572 MSEK utgör skuld i betalningsförmedlingen.

Koncernens finansieringsbehov tillgodoses, dels genom avtal med banker och kreditinstitut, dels genom svenska finansieringsprogram såsom Certifikatprogram och Medium Term Note-program (MTN).

- Certifikatprogrammet har ett rambelopp om 2 000 MSEK och används för kortfristig finansiering. Per den 31 december 2003 fanns inga certifikat utestående.
- MTN-programmet har ett rambelopp om 3 000 MSEK och används för medellång och lång finansiering. Per den 31 december 2003 fanns 400 MSEK utestående under MTN-programmet.

Utestående valutaderivat

Nedan redovisas koncernens valutaterminer fördelade på valuta och förfallotidpunkt. Med kurs avses genomsnittlig kontraktskurs.

Koncernen, 2003-12-31	Förfall under år 2004 Nominellt belopp				Förfall under år 2005 Nominellt belopp			
	I balansräkningen, MSEK	Kurs	Utanför balansräkningen, MSEK	Kurs	I balansräkningen, MSEK	Kurs	Utanför balansräkningen, MSEK	Kurs
Köp								
USD	-195	7,41	-63	7,92			-35	7,92
DKK	-5	1,21						
EUR	-5	9,08	-123	9,06			-88	9,09
NOK	-3	1,09						
PLN	-3	1,93						
	-211		-186				-122	
Sälj								
DKK	197	1,21						
NOK	108	1,08						
USD	76	8,29						
GBP	20	12,81						
EUR	8	9,07						
SGD	6	4,62						
EEK	5	0,58						
PLN	3	2,04						
LVL	3	13,79						
	426							

Valutaterminer som redovisas i balansräkningen utgör säkring av balansposter. Valutaterminer utanför balansräkningen säkrar poster såsom kontrakterade betalningsflöden i utländsk valuta.

forts. not 28

Omräkningsexponering definieras som koncernmässig förändring av dotterbolags nettotillgångar orsakad av valutakursfluktuationer. Koncernen har begränsad verksamhet i utlandet varför säkring av

omräkningsexponeringen inte sker. De största exponeringarna återfinns i EUR, DKK samt NOK. Se tabell nedan.

Omräkningsexponering

Utländska nettotillgångar utsatta för valutakursförändringar.

Koncernen, Valuta	2003-12-31		2002-12-31	
	Belopp, MSEK	%	Belopp, MSEK	%
EUR	364	34	371	33
DKK	325	31	357	32
NOK	290	27	313	28
GBP	32	3	0	0
LTL	30	3	24	2
EEK	14	1	11	1
PLN	13	1	78	7
USD	13	1	0	0
SGD	4	0	0	0
LVL	2	0	1	0
AUD	-3	0	0	0
RUR	-25	-2	-33	-3
Totalt	1 059	100	1 123	100

Ränte- och kassaflödesrisk

Ränterisk innebär risken att värdet på ett finansiellt instrument med fast ränta varierar på grund av förändringar i marknadsräntorna. Ränterisken i Posten mäts som värdeförändringen i samtliga räntebärande tillgångar och skulder om marknadsräntan för alla relevanta löptider rör sig med en procentenhet.

Kassaflödesrisk innebär risken att framtida kassaflöden, som är knutna till ett monetärt finansiellt instrument med rörlig ränta, varierar i storlek.

Koncernen har valt att inte säkra ränte- och kassaflödesrisken, eftersom dess påverkan på Posten är av mindre betydelse.

Räntebärande tillgångar och skulder, effektiv ränta och förfallostruktur

Koncernen, 2003-12-31	Nominellt belopp i miljoner i originalvaluta	Effektiv ränta, %	Genomsnittlig räntebindning i månader	<1år MSEK	1-5 år MSEK	>5år MSEK	Totalt MSEK
Kortfristiga placeringar							
Certifikat, SEK		2,85	3	1 163			1 163
Statsskuldväxlar ¹⁾ , SEK		2,64	6	47			47
Övrig utlåning ²⁾ , SEK			3	54			54
Summa kortfristiga placeringar				1 264			1 264
Långfristiga skulder							
Banklån							
SEK, rörlig ränta		2,93	3			300	300
USD, rörlig ränta	25	1,13	3			182	182
Obligationer							
SEK, rörlig ränta		3,47	3		400		400
Övriga lån							
Lokala lån dotterbolagen ³⁾				5		11	16
Summa långfristiga skulder				5	400	493	898
Kortfristiga skulder							
Skuld i betalningsförmedlingen, SEK				572			572
Övriga kortfristiga skulder ³⁾				10			10
Summa kortfristiga skulder				582			582

1) I moderbolaget ingår inte denna post.

2) I moderbolaget ingår endast 9 MSEK av de 54 MSEK.

3) Posterna återfinns i ett flertal valutor.

forts. not 28

Kreditrisk

Med kreditrisk avses risken att en kredittagare helt eller delvis inte kan fullfölja sina åtaganden.

Inom Posten begränsas kreditrisken vid finansiella transaktioner genom att placering av överskottslikviditet sker i bank eller i räntebärande instrument med hög kreditvärdighet. Handeln regleras även genom fastställda maximala limiter per bransch, typ av låntagare och av löptid. Varje motpart måste först genomgå kreditprövning innan den kan godkännas som placeringsmotpart. Per den 31 december 2003 uppgår koncernens totala kreditexponering i räntebärande fordringar, d.v.s. kortfristiga placeringar och egna medel placerade i bank, till 2 333 MSEK. Under 2003 har inga kreditförluster uppstått i samband med placeringsverksamheten.

Kreditrisken i samband med kreditförsäljning till kund begränsas genom att risken är spridd på ett stort antal kunder inom en mängd

olika branscher. Etablerade rutiner och riktlinjer finns för kreditkontroll och bevakning. Under 2003 uppgick konstaterade förluster från kreditförsäljningen till 15 MSEK.

Refinansieringsrisk

Med refinansieringsrisk avses risken att likvida medel inte finns tillgängliga, att finansiering helt eller delvis inte kan erhållas eller enbart beviljas till kraftigt förhöjda kostnader.

Refinansieringsrisken i Posten begränsas genom att betalningsberedskapen hålls över en fastställd miniminivå samt att förfallostrukturen i finansieringsportföljen är väl spridd. Betalningsberedskap definieras som summan av likvida medel, placeringar, outnyttjade lånelöften samt prognostiserade kassaflöden minskat med erhållna lån.

Not 29 Transaktioner med närstående

Koncernbolag

Vid leverans av tjänster och produkter mellan koncernbolag tillämpas självkostnadsprincipen utom beträffande tjänster som ingår i Postens tjänsteutbud, där marknadsmässiga priser tillämpas. Koncernintern försäljning uppgick till 3 952 MSEK (6 253 MSEK).

Svenska staten

Posten AB är ett av svenska staten helägt bolag. Postenkoncernens utbud på tjänster erbjuds statliga bolag och myndigheter på normala kommersiella villkor. På motsvarande sätt köper Posten tjänster från statliga myndigheter och bolag till marknadsmässiga priser och på i övrigt normala kommersiella villkor.

Posten har i uppdrag från staten att tillhandahålla en samhällsomfattande posttjänst och grundläggande kassaservice enligt postlagen och lagen om grundläggande kassaservice.

Posten måste liksom övriga postoperatörer i Sverige ha tillstånd för att få bedriva postverksamhet. För detta tillstånd har Post- och telestyrelsen under 2003 erhållit 11,2 MSEK i ersättning från Posten.

Från Post- och telestyrelsen har Posten under 2003 erhållit 62,7 MSEK i handikappersättning, motsvarande självkostnad. 45 MSEK avser ersättning för blindskrift d.v.s. punktskrift eller ljudupptagningar som skickas till och från synskadade och resterande 17,7 MSEK avser ersättning för merservice till äldre och handikappade i glesbygd via lantbrevbäring.

För poströstningen i samband med årets folkomröstning, erhöll Posten 113,2 MSEK från Valmyndigheten baserat på självkostnadsersättning.

Enligt lagen om grundläggande kassaservice tillhandahåller Posten en rikstäckande kassaservice, som innebär att alla har möjlighet att verkställa och ta emot betalningar till enhetliga priser. Posten utför uppdraget via det helägda dotterbolaget Svensk Kassaservice AB. För verksamhet där det saknas alternativ och inte är kommersiellt försvarbart utgick under 2003 ersättning från staten med 400 MSEK.

Förslag till vinstdisposition

Koncernens fria egna kapital uppgår till 895 MSEK. Av koncerns fria egna kapital föreslås 0 MSEK bli överfört till bundna reserver.

Till bolagsstämmans förfogande står följande vinstmedel i moderbolaget:

	Kronor
Balanserade vinstmedel	4 467 199 714
Årets resultat	<u>-20 574 710</u>
	4 446 625 004

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att beloppet balanseras i ny räkning.

Stockholm den 1 mars 2004

Marianne Nivert
Ordförande

Mats Abrahamsson

Jonas Iversen

Jan Kvarnström

Ulla Litzén

Katarina Mohlin

Christina Ragsten Pettersson

Åke Kihlberg

Alf Mellström

Kjell Strömbäck

Erik Olsson
Verkställande direktör

Koncernens och moderbolagets resultat- och balansräkningar blir föremål för fastställande vid ordinarie bolagsstämma.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Posten AB (publ)

Organisationsnummer 556128-6559

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Posten AB (publ) för år 2003. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i rimlig grad försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga fel. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger därmed en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige.

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Vår revisionsberättelse har avgivits den 8 mars 2004.

Stefan Holmström
Auktoriserad revisor
KPMG

Curt Öberg
Auktoriserad revisor
Av Riksrevisionen förordnad revisor

Femårsöversikt

MSEK	2003	2002	2001 ²⁾	2000 ²⁾	1999 ²⁾
Nettoomsättning, MSEK	24 519	23 632	21 668	21 813	21 475
Operativt rörelseresultat, MSEK	78	-703	-150	192	31
Operativ rörelsemarginal, %	0,3	neg	neg	0,9	0,1
Ofördelade Avsättningar/återföringar, MSEK	-356	732	293	-2 148	-4 098
Rörelseresultat, MSEK	-278	29	1 420	-1 956	-4 067
Resultat efter skatt, MSEK ³⁾	-233	-796	2 993	-1 528	-2 803
Balansomslutning, MSEK	12 662	13 863	17 311	16 056	14 573
Eget kapital, MSEK	2 308	2 587	3 299	-57	1 777
Avkastning eget kapital, %	neg	neg	136,6	neg	neg
Avkastning sysselsatt kapital, %	neg	3,7	25,7	neg	neg
Soliditet, %	18	19	19	neg	12
Kassaflöde före finansieringsverksamheten, MSEK ⁴⁾	-524	-1 813	2 972	¹⁾	¹⁾
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar, MSEK	919	1 740	¹⁾	¹⁾	¹⁾
Medelantal anställda	37 905	39 554	39 466	39 335	39 381
Antal anställda 31 decenber	41 885	48 144	45 104	47 426	47 200
Nettoomsättning per anställd, KSEK	647	597	549	554	545
Antal sjukdagar per anställd	33,5	35,0	33,3	30,9	26,9
Gram koldioxidutsläpp utsläpp per försändelse	32,8	33,6	32,9	32,9	¹⁾
Nöjd Kundindex (NKI)	60	61	63	61	62

1) Historiska siffror inte tillgängliga.

2) Proforma exklusive Postgirot.

3) Resultat efter skatt utgörs av resultatet före minoritetens andel.

4) Med anledning av ändrad redovisningsprincip har jämförelseåren 2001 och 2002 räknats om, se vidare not 1 sid 40.

Kvartalsdata

MSEK	2003				2002			
	okt-dec	jul-sep	apr-jun	jan-mar	okt-dec	jul-sep	apr-jun	jan-mar
Nettoomsättning, MSEK	6 565	5 827	6 022	6 105	6 318	5 625	5 815	5 874
Operativt rörelseresultat, ¹⁾ MSEK	225	151	-282	-16	-278	-79	-413	67
Operativ rörelsemarginal, ²⁾ %	3,4	2,6	neg	neg	neg	neg	neg	1,1
Ofördelade Avsättningar/återföringar, ³⁾ MSEK	-86	-55	-215	0	-184		916	
Rörelseresultat, MSEK	139	96	-497	-16	-462	-79	503	67
Resultat efter skatt, MSEK ⁴⁾	168	82	-496	13	-1 152	-51	329	78
Balansomslutning, MSEK	12 662	12 976	13 672	13 130	13 863	14 509	15 142	15 954
Eget kapital, MSEK	2 308	2 121	2 066	2 585	2 587	3 671	3 710	3 377
Avkastning eget kapital, %	6,7	3,5	neg	0,5	neg	neg	10,6	2,3
Avkastning sysselsatt kapital, %	3,5	2,6	neg	0,6	neg	neg	8,6	1,5
Soliditet, %	18	16	15	20	19	25	25	21
Kassaflöde före finansieringsverksamheten, MSEK ⁵⁾	344	-479	126	-515	-1 208	-649	66	-22
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar, MSEK	207	162	262	288	654	356	432	298
Nöjd Kund Index, NKI	60	61	61	60	61	62	62	62
Medelantal anställda, från årets början till periodens slut	37 905	38 500	37 761	37 504	39 554	39 630	38 776	38 132

1) Operativt rörelseresultat: Rörelseresultat exklusive ofördelade avsättningar.

2) Operativ rörelsemarginal: Det operativa rörelseresultatet i relation till nettoomsättningen.

3) Ofördelade avsättningar/återföringar: Avsättningar i rörelseresultatet som inte är direkt hänförliga till en specifik rörelsegrän.

4) Resultat efter skatt: Resultat före minoritetens andel.

5) Med anledning av ändrad redovisningsprincip har jämförelseåret 2002 räknats om, se vidare not 1 sid 40.

Styrelse och revisorer

Övre raden: Marianne Nivert, Mats Abrahamsson, Jonas Iversen, Jan Kvarnström och Ulla Litzén.
Nedre raden: Katarina Mohlin, Christina Ragsten Pettersson, Åke Kihlberg, Alf Mellström och Kjell Strömbäck.

Valda av bolagsstämman

Marianne Nivert (1940)

Ordförande i Posten AB sedan april 2003, styrelseledamot sedan december 2002. Hemort Stockholm. Vice ordförande Karolinska Universitetssjukhuset. Styrelseledamot i AB Svensk Exportkredit, Beijer Alma AB, Chalmers Tekniska Högskola AB, Fjärde AP-fonden, Lennart Wallenstam Byggnads AB, Studieförbundet Näringsliv och Samhälle (SNS) och Systembolaget AB.

Mats Abrahamsson (1960)

Professor, Dr.
Ledamot sedan april 2003. Hemort Linköping. Professor vid Linköpings Universitet. Styrelseledamot i Content Provider AB, Dixma Consultant AB, Linköpings Management Entreprising AB, och Senaten Interactive Academy AB.

Jonas Iversen (1965)

Civilekonom.
Ledamot sedan april 2001. Hemort Tyresö. Ämnesråd vid Näringsdepartementet. Styrelseledamot i Vin & Sprit AB.

Jan Kvarnström (1948)

Civilekonom.
Ledamot sedan april 2001. Hemort London. Direktör och medlem i verkställande ledningen för Dresdner Bank AG. Styrelseordförande i Castellum AB. Styrelseledamot i Doxa AB och Nobel Biocare AG.

Ulla Litzén (1956)

Civilekonom, MBA.
Ledamot sedan april 2001. Hemort Stockholm. VD i W Capital Management AB. Styrelseledamot i AB SKF, Atlas Copco AB, Investor AB, Karo Bio AB.

Katarina Mohlin (1961)

Civilekonom.
Ledamot sedan april 2003. Hemort Stockholm. Kommunikationschef Röda Korset. Styrelseledamot i Danderyds Sjukhus AB, Expanda Design Group och Stiftelsen Noaks Ark-Röda Korset.

Christina Ragsten Pettersson (1958)

Civilekonom.
Ledamot sedan april 2003. Hemort Stockholm. Departementsråd vid Näringsdepartementet. Vice ordförande i SBAB, Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag. Styrelseledamot i Vasakronan AB.

Utsetta av de anställda

Åke Kihlberg (1944)

Facklig företrädare.
Ledamot sedan maj 1995. Hemort Hägersten. Personalrepresentant utsedd av Facket för service och kommunikation, SEKO. Anställd i Posten 1964.

Alf Mellström (1956)

Facklig företrädare.
Ledamot sedan april 2001. Hemort Nyköping. Personalrepresentant utsedd av Facket för service och kommunikation, SEKO. Anställd i Posten 1978.

Kjell Strömbäck (1950)

Ekonom.
Ledamot sedan juni 1999. Hemort Tullinge. Personalrepresentant utsedd av Statstjänstemannaförbundet inom Posten. Anställd i Posten 1968. Styrelseledamot i förbundsstyrelsen ST.

Suppleanter

Björn Nyström (1953)

Samhällsplanerare.
Suppleant sedan april 2001 (i styrelsen sedan 1994). Hemort Stockholm. Personalrepresentant utsedd av Privattjänstemannakartellen i Posten. Anställd i Posten 1984.

Ann-Marie Ross (1951)

Facklig företrädare.
Suppleant sedan april 2001. Hemort Strängnäs. Personalrepresentant utsedd av Facket för service och kommunikation SEKO. Anställd i Posten 1971. Suppleant i SEKOs förbundsstyrelse.

Kjell Öström (1945)

Personalvetare.
Suppleant sedan maj 2003. Hemort Härnösand. Personalrepresentant utsedd av Statstjänstemannaförbundet inom Posten. Anställd i Posten 1963.

Styrelsens sekreterare

Viveca Bergstedt Sten (1959)

Chefsjurist.

Revisorer

Bolagsstämman 2003 utsåg, för en period av fyra år, KPMG Bohlins AB till revisor med auktoriserade revisorn Stefan Holmström som huvudansvarig revisor, och auktoriserade revisorn Lena Möllerström som suppleant.

Förordnade av Riksrevisionen är, för en period om fyra år, auktoriserade revisorn Curt Öberg och som suppleant auktoriserade revisorn Bertil Forslundh.

Ansvarsfördelning, styrning och kontroll

Postens styrning och utveckling påverkas av beslut i en rad bolagsorgan. Vid den årliga bolagsstämman utövar aktieägaren sin rösträtt för att fatta beslut om styrelsens sammansättning och andra centrala frågor. Verkställande direktören och koncernchefen är utsedd av styrelsen och ansvarar för den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar.

Styrelsen och dess arbete

Posten AB:s styrelse har sitt säte förlagt till Stockholm. Styrelsen består av sju ledamöter valda av bolagsstämman den 25 april 2003 samt tre ledamöter, med tre suppleanter, utsedda av de anställda. Bland de bolagsstämmovalda ledamöterna återfinns dels personer med anknytning till Postens ägare, Näringsdepartementet, dels från ägaren oberoende personer. VD och andra tjänstemän i bolaget deltar i styrelsens sammanträden såsom föredragande eller i administrativa funktioner.

Under verksamhetsåret 2003 höll styrelsen nio ordinarie sammanträden, varav ett konstituerande. Utöver uppföljning av den löpande verksamheten, ägnades styrelsearbetet åt bland annat följande;

- genomgripande analys av Postens framtid och struktur, reviderad vision och affärsidé samt nya affärsstrategier
- tillsättning av ny VD och nya vice VD:ar
- ny organisation
- outsourcing av Postens IT-infrastruktur

- underskottet i Svensk Kassaservice verksamhet
- fusionen mellan Posten AB och Posten Sverige AB
- effektivisering inom administration och försäljning
- investeringar, löpande
- corporate image
- sjukfrånvaron.

Koncernledningen

Koncernledningen minskades under året från arton personer till sju och samlades i det nybyggda huvudkontoret i Solna. Den nya ledningen består av VD, vice VD och ställföreträdande koncernchef med ansvar för division Marknad och Försäljning, vice VD med ansvar för division Produktion och Logistik, vice VD med ansvar för Personal, Chief Financial Officer, CFO, Informationsdirektören och Chief Information Officer, CIO. Postens chefsjurist är adjungerad till koncernledningen.

CFO har, utöver det finansiella ansvaret, även det strategiska och samordnande ansvaret för koncernens

uppföljning av risker. Riskhanteringen regleras av ett flertal policyer. Risk Managementpolicyen reglerar samtliga affärs- och verksamhetsrisker, Säkerhetspolicyen styr Postens säkerhetsarbete medan Finanspolicyen specifikt omfattar hantering av finansiella risker. Koncernens enheter är operativt ansvariga för att identifiera risker inom respektive ansvarsområde.

Andra koncerngemensamma funktioner, som miljö, säkerhet och inköp handhas av division Produktion och Logistik.

Rörelsegrenarnas styrning

Styrningen i Posten utgår ifrån rörelsegrenar. Rörelsegrenen Meddelanden och logistik styrdes under 2003 via sex affärsenheter, som gemensamt ansvarade för affären – från tjänsteutveckling till produktionsstyrning, marknadsföring och försäljning. Inom rörelsegrenen styrdes affärsenheterna på operativt rörelseresultat, NKI (Nöjd Kund Index) och ViP (Vi i Posten).

Rörelsegrenen Kassaservice styrs på operativt rörelseresultat, men med en

annan definition (se vidare Not 2 sid 45), NKI och VIP.

Koncerngemensamt styrs på kostnader.

Samspelet mellan ägaren, styrelsen och företagsledningen

Posten är ett helägt statligt aktiebolag och lyder under Aktiebolagslagen, som bland annat reglerar ansvarsfördelningen inom aktiebolaget och användningen av bolagets medel. Därutöver har ägaren gett bolaget riktlinjer för bland annat den ekonomiska informationen, ledande befattningshavares anställningsvillkor, miljö och jämställdhet. I bolagsordningen finns bolagets uppgifter reglerade.

Riksdagen stiftar lagar och drar upp ramar och riktlinjer för Postens verksamhet i Sverige. Dessa baseras bland annat på det EU-direktiv som reglerar grundnivån för postservice i Europa och Världspostfördraget, som reglerar internationell postbefordran.

Den grundläggande regleringen för brev- och pakethantering finns i Postlagen. De närmare bestämmelserna som kompletterar Postlagen finns i Postförordningen, som beslutas av regeringen.

I riksdagen behandlas postfrågor i huvudsak av trafikutskottet, men postfrågorna kan också ha en viss beröring med näringsutskottets och finansutskottets verksamhet. Dessutom regleras Postens tillhandahållande av kassaservice i lagen om grundläggande kassaservice.

Regeringen har förvaltningsansvaret för Posten, vilket utövas av Näringsdepartementet. Departementet röstar för statens aktier på Posten AB:s bolagsstämma och utser därvid styrelsen i Posten. Nomineringen och tillsättningen av nya styrelseledamöter

föregås av en löpande dialog mellan ägaren, via ansvarigt departement, styrelseordföranden och andra ledamöter. I nomineringsarbetet fästs särskilt avseende vid behovet av ökad jämställdhet mellan kvinnor och män.

Post- och telestyrelsen (PTS) har att övervaka att postverksamheten i landet fungerar i enlighet med vad riksdagen och regeringen beslutat. PTS lämnar tillstånd till de bolag som vill bedriva postverksamhet i landet. Minst ett sådant bolag ska åta sig att sköta en rikstäckande service. Posten har i sina tillståndsvillkor från PTS på visst sätt åtagit sig att fylla den rollen och följa bestämmelserna i Postlagen och Postförordningen. PTS är även tillsynsmyndighet för den kassaserviceverksamhet som Posten bedriver.

Postens Styrelse ska i frågor av avgörande betydelse, genom en nära dialog, samordna sin syn med ägaren. Styrelsens arbete följer en arbetsordning, som bland annat inkluderar en årlig föredragningsplan ägnad att säkerställa styrelsens behov av information. Arbetsordningen säkerställer även att styrelsen årligen utvärderar sitt och VD:s arbete. Innehållet och utformningen av den information som VD ska förse styrelsen med är reglerad i VD:s arbetsinstruktion.

Revisionskommitté

Styrelsen har inom sig utsett en revisionskommitté med uppgift att upprätthålla en dialog med bolagets revisorer samt att stödja ägarens val av revisorer och löpande bevaka revisorernas oberoende. Revisionskommittén ska löpande ta del av revisorernas rapportering och bedöma om arbetet bedrivs på ett oberoende, objektiva och kostnadseffektiva sätt samt informera styrelsen om sitt arbete. Kommitténs

”
Det ska vara enklare
att fatta beslut,
styra och följa upp
i Posten.

arbetsordning underställs styrelsen för godkännande. Revisionskommittén ska även bistå styrelsen i frågor rörande koncernens ekonomiska kontroll, styrning och redovisning. I revisionskommittén ingår Jonas Iversen (ordförande), Ulla Litzén och Christina Ragsten Pettersson.

Bolagets revisorer ska närvara vid det sammanträde där årsbokslut, årsredovisning och revisorsrapporten avhandlas samt därutöver så snart det behövs för bedömning av koncernens ställning.

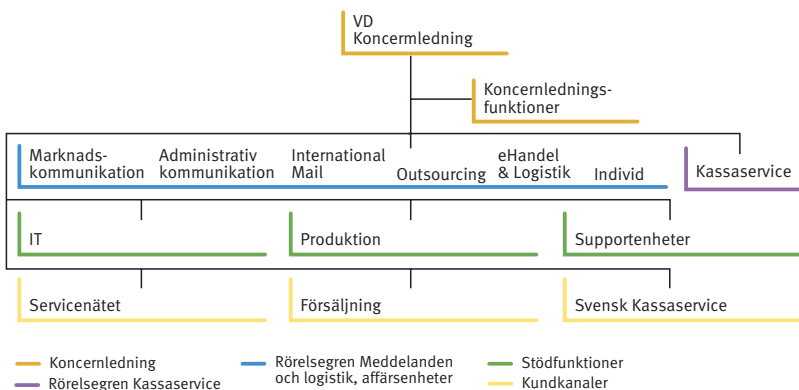
Kompensationskommitté

Inom sig utser styrelsen också en kompensationskommitté. Kompensationskommitténs uppgift är dels att bereda policyer för bonus, pensioner och andra eventuella villkor för VD, dels att fastställa sådana policyer för koncernledningen utöver VD samt att fastställa policyer för bestämmande av styrelsearvoden för externa ledamöter i koncernens dotterbolag. Styrelsens

ordförande ansvarar för att styrelsen fortlöpande informeras om kompensationskommitténs arbete. Kommittén består av Marianne Nivert (ordförande), Mats Abrahamsson och Katarina Mohlin.

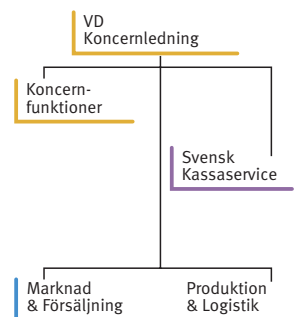
VD och koncernledning svarar för styrningen av verksamheten och att leverera avkastning till ägaren. Förhållandet mellan styrelse och ledning regleras i en arbetsordning. Av arbetsordningen framgår att VD:s och koncernledningens uppgifter bland annat utgörs av framtagande av förslag beträffande affärsplan, budget, affärsstyrning, koncernens finansiering, kapitalstruktur och riskhantering. Dessutom ansvarar de för att sammanställa koncernens ekonomiska rapportering samt en rad andra koncernövergripande frågor.

Koncernstruktur 2003

Under 2003 har Posten gått från en komplex matrisorganisation till en organisation där verksamheten samlas i de nya divisionerna Marknad & Försäljning respektive Produktion & Logistik.

Koncernstruktur 2004

Ledning

Erik Olsson (1959)
VD och koncernchef.
Civilekonom.
Anställd i Posten sedan maj 2003.
Tidigare anställning: VD och koncernchef Coop Sverige AB.

Bo Friberg (1957)
Chief Financial Officer,
CFO, Ekonomi och Finans.
Civilekonom.
Anställd i Posten sedan 2002
Tidigare anställning: Direktör NCC.

Elisabeth Ström (1962)
vVD och ställföreträdande koncernchef. Division Marknad & Försäljning.
DRMI Marknadsföring Försäljning.
Styrelseledamot i Ticket Travel group (publ), Sveriges Radio och AIK:s huvudstyrelse.
Anställd i Posten sedan oktober 2003.
Tidigare anställning: Vice VD KF ek. förening samt vice VD COOP Sverige AB med ansvar för information, marknad och affärsutveckling.

Inger Holmström (1948)
Informationsdirektör, Information.
Fil mag.
Styrelseledamot i Sveriges Rese- och Turistråd.
Anställd i Posten sedan 2000.
Tidigare anställning: Kommunikationsdirektör Vattenfall.

Göran Sällqvist (1957)
vVD. Division Produktion och Logistik.
Inköps- och logistikekonom.
Anställd i Posten sedan november 2003. Tidigare anställning: Stf VD Coop Sverige AB med ansvar för kategori, logistik och verksamhetsutvecklingsfrågor.

Per-Inge Olsson (1950)
Chief Information Officer, CIO, IT Kemiingenjör.
Anställd i Posten sedan februari 2004.
Tidigare anställning: Direktör med ansvar för IT vid GPB International, Pfizer/Pharmacia i USA.

Ingemar Persson (1951)
vVD. Personal.
Styrelseledamot i Stiftelsen Svenska Jobs & Society och Nyföretagarcentrum Solna/Sundbyberg.
Anställd i Posten sedan 1970.
Tidigare anställning: Olika chefsbefattningar inom Posten.

Viveca Bergstedt Sten (1959)
Chefsjurist. Adjungerad till koncernledningen och sekreterare.
Jur kand, Civilekonom.
Anställd i Posten sedan 2002
Tidigare anställning: Chefsjurist LetsBuyit.com.

Vänstra spalten: Erik Olsson, Elisabeth Ström, Göran Sällqvist och Ingemar Persson.
Högra spalten: Bo Friberg, Inger Holmström, Per-Inge Olsson och Viveca Bergstedt Sten.

Definitioner

Medelantal anställda: Beräknas genom att det totala antalet betalda timmar divideras med normtiden för en heltidsarbetande.

Månadsavlönad: Anställd med månadslön och anställningsomfattning med minst 40 procent av en heltid.

Nöjd Kund Index (NKI): NKI mäter hur målet ”nöjda kunder” uppnås. Totalt genomförs cirka 2 000 mätningar, som avser både företag och privatkunder, löpande varje år och redovisas en gång per kvartal. Fjärde kvartalets resultat räknas som årsresultat och ställs då mot de mål som satts upp. Varje enhet med kundansvar målsätts och följs upp med hjälp av NKI. Metoden beräknar vad som är viktigast att förbättra för att kunderna ska bli nöjdare. Resultatet från mätningarna ger också Posten kundernas betyg på hur bra man är på varje enskild fråga, såväl som en sammanfattande bedömning av de olika kvalitetsområdena.

VIP-Index: Mäter hur målet ”engagerade medarbetare” uppnås. Mätningen sker löpande under året genom enkätundersökningar och minst en gång per år får medarbetarna besvara frågor bl.a. kring hur de upplever sin närmaste chef, sina utvecklingsmöjligheter samt ge ett helhetsomdöme kring sin totala arbetssituation.

Operativt rörelseresultat: Rörelseresultat exklusive ofördelade avsättningar.

Operativ rörelsemarginal: Det operativa rörelseresultatet i relation till nettoomsättningen.

Avkastning på eget kapital: Årets resultat i relation till genomsnittligt eget kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital: Rörelseresultatet plus finansiella intäkter i relation till genomsnittligt sysselsatt kapital. Det sysselsatta kapitalet utgörs av balansomslutningen minskad med icke räntebärande skulder eller summan av räntebärande skulder, pensionsavsättningar och eget kapital (inklusive minoritetens kapital).

Soliditet: Eget kapital plus minoritetens andel av eget kapital i relation till balansomslutningen vid årets utgång.

Resultat efter skatt: Resultat före minoritetens andel.

Ordlista

1:a klassbrev: 1:a-klassbrev är namnet på vad som tidigare benämndes A-post. 1:a-klassbrev inom Sverige når hela landet över natten och delas ut första vardagen (måndag–fredag) efter inlämningsdagen. 1:a-klassbrev till utlandet ska vara märkta med blå etikett eller ordet ”Prioritaire” och kan användas av företagskunder, organisationer och privatpersoner för att skicka skrivena meddelanden, trycksaker och lättare varor till mottagare i hela världen.

ADR: Till adresserad direktreklam (ADR) räknas alla reklamförsändelser som bär mottagarens personliga adress. Med ADR nås de flesta hushåll och kvalificerade urval för att hitta rätt målgrupp kan göras.

DPD: Genom att kombinera elektroniska och fysiska flöden skapar Posten mervärden för sina kunder. Postens samarbete med Direct Parcel Distribution, DPD, som ytterst ägs av franska posten, La Poste, gör Posten till en del av Europas största paketnätverk. Postens kunder kan därmed lika snabbt, enkelt och säkert skicka paket såväl inom hela Europa som inom Sverige. För att visa att Posten ingår i DPD-nätverket har det starka svenska varumärket Företagspaket bytt namn till DPD Företagspaket.

DR: DR, direktreklam, är ett samlingsbegrepp för kundutskick och en mediakanal inom direktmarknadsföring. Direktreklamen kan vara adresserad, ADR, eller oadresserad, ODR, skillnaden förklaras vid respektive förkortning. Mottagarna kan vara både hushåll och företag.

ISO 9001: ISO står för International Organization for Standardization och är ett system för att styra och strukturera det dagliga arbetet. ISO-certifikat visar att en internationell standard för systematiskt kvalitetsarbete följs. År 1999 certifierades hela Postens brevvärksamhet enligt ISO 9001 – en av de största ISO-certifieringarna någonsin i Europa.

ISO 14001: Ett miljöledningssystem enligt den internationella miljöstandard ISO 14001 ger en välkänd kvalitetsstämpel på miljöarbetet. I Postens process för utveckling av affärer och tjänster ingår miljöanalys och miljösäkringsplan, där externa och interna miljökrav analyseras och säkerställs.

Medium Term Note (MTN): MTN är ett obligationslån, Postens emittering av företagsobligationer.

ODR: Oadresserad Direktreklam (ODR) saknar adressat och delas ut tillsammans med övrig post av Postens egna brevbärare, med samma krav på pålitlighet som vid brevutdelning. ODR når i stort sett samtliga hushåll men kan också vara mycket träffsäkert vad gäller särskilda målgrupper. Posten erbjuder till exempel ODR Mosaic, där utdelningen sker till selekterade målgrupper indelade efter exempelvis kön, samt blockbokad ODR, vilket innebär att utdelning sker till vissa utvalda postnummer.

Posttidning: Förmånligt porto för tidningar som är registrerade i Postens tidningsregister. Tidningen ska ha utgivningsbevis för periodisk skrift utfärdad av Patent och registreringsverket, vilket bland annat innebär att den måste ha en ansvarig utgivare och utkomma med minst 4 nummer per år. Särskilda begränsningar gäller för tidningens annons- och reklam innehåll.

Systemtransport: En svensk motsvarighet till engelskans Innight Transport, vilket innebär att godset som frakts levereras till mottagaren innan arbetsdagen börjar, så att det finns på plats när kunden behöver det. Detta sker från en eller flera avsändare till en eller flera mottagare enligt fastställd transportplan och är en tjänst som är avtalsbunden.

Utvecklingssamtal: Arbetsgivare inom Posten har ett ansvar för att kommunicera verksamhetsmålen och förutsättningar för Postens långsiktiga utveckling. Genom utvecklingssamtalet kartläggs den enskilda medarbetarens behov av kompetensutveckling. Utvecklingssamtalet, som förs av närmaste resultatansvarig chef, ska vara systematiserat vad gäller genomförande och uppföljning och bör ske minst en gång per år.

Posten AB (publ)

105 00 Stockholm
Besöksadress:
Terminalvägen 24, Solna
Telefon 08-781 10 00
Org.nr 556128-6559
www.posten.se

Postens Kundtjänst

Box 1840
171 29 Solna
Privat telefon 020-23 22 21
Företag telefon 020-23 22 20
e-post kundtjanst.foretag@posten.se
kundtjanst.privat@posten.se